

Karlshamns
kommun

FÖRFATTNINGSSAMLING

Beslutad av: Kommunfullmäktige
Dokumenttyp: Antagandehandling
Diarienummer: 2023/3023
Antagen: KF § 29, 2026-03-30
Gäller från: 2026-03-30
Gäller för: Karlshamns kommun

Bilaga 1

VA-utbyggnadsplan för Karlshamns kommun

Antagandehandling
2026-02-10

Innehåll

1	VA-utbyggnadsplan.....	4
2	Beskrivning av 6 § - områden.....	7
2.1	Nabben.....	8
2.2	Drösebo.....	9
2.3	Stilleryds Sandvik.....	11
2.4	6 § område där verksamhetsområde beslutats.....	13
2.4.1	Nötebråne.....	13
2.4.2	Köpegårda.....	14
3	Behovsanalys allmän VA-försörjning.....	15
3.1	Syfte behovsanalys.....	15
3.2	Metod för behovsanalys enligt 6 §.....	15
3.3	Projektgruppen.....	16
3.4	Avgränsning.....	17
4	Bedömningsgrunder 6 §.....	17
4.1	Lagstöd för behovsbedömning.....	17
4.2	Skyddet för människors hälsa.....	18
4.3	Skyddet för miljön.....	18
4.3	Större sammanhang.....	19
4.4	Miljökvalitetsnormer för vatten.....	19
4.5	Vägen till hållbara vattentjänster.....	20
4.6	Kommunens bebyggelseutveckling.....	20
5	Resultat steg 1 och 2.....	21
5.1	Identifierade områden.....	21
5.2	Erfarenhetsbaserad analys av identifierade områden.....	23
6	Resultat steg 3 – fördjupad analys.....	28
6.1	Ire.....	28
6.1.1	Bebyggelsestruktur.....	28
6.1.2	Förutsättningar för enskild VA-försörjning.....	29
6.1.3	Risk för påverkan på recipient.....	30
6.1.4	VA-utredning för allmän VA-försörjning i Ire.....	32
6.1.5	Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning.....	33
6.2	Gustavstorp.....	34
6.2.1	Bebyggelsestruktur.....	34
6.2.2	Förutsättningar för enskild VA-försörjning.....	35

6.2.3 Risk för påverkan på recipient	36
6.2.4 Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning.....	37
6.3 Vekerum.....	38
6.3.1 Bebyggelsestruktur	38
6.3.2 Förutsättningar för enskild VA-försörjning	40
6.3.3 Risk för påverkan på recipient	41
6.3.4 Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning.....	42
6.4 Drösebo	43
6.4.1 Bebyggelsestruktur	43
6.4.2 Förutsättningar för enskild VA-försörjning	44
6.4.3 Risk för påverkan på recipient	44
6.4.4 Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning.....	46
7 Samlat resultat behovsanalys 6 §.....	47
7.1 Områden för bevakning.....	48
7.2 Områden med förändrat resultat.....	49

1 VA-utbyggnadsplan

VA-utbyggnadsplanen utgör en bilaga till aktuell Vattentjänstplan och har reviderats och uppdaterats utifrån föregående VA-utbyggnadsplan från 2022-04-05, som antogs av Kommunfullmäktige 2022-06-28.

VA-utbyggnadsplanen är framtagen efter dialog mellan Karlshamns Energi Vatten AB (KEVAB) och de kommunala enheterna Stadsbyggnadsenheten, vilka arbetar med den fysiska planeringen och Tekniska enheten där mark och exploatering ingår.

I VA-utbyggnadsplanen redovisas hur Karlshamns kommun har prioriterat och planerar att ansluta de identifierade 6 §-områden samt de exploateringar som i nuläget prioriterats, se tabell 1. Då det är många faktorer som styr i vilken takt och ordning som en etablering sker, innefattar den tidsbestämda delen av VA-utbyggnadsplanen endast de områden som planeras att byggas inom de närmaste tre åren, medan hela VA-utbyggnadsplanen omfattar en 12-årig tidsperiod.

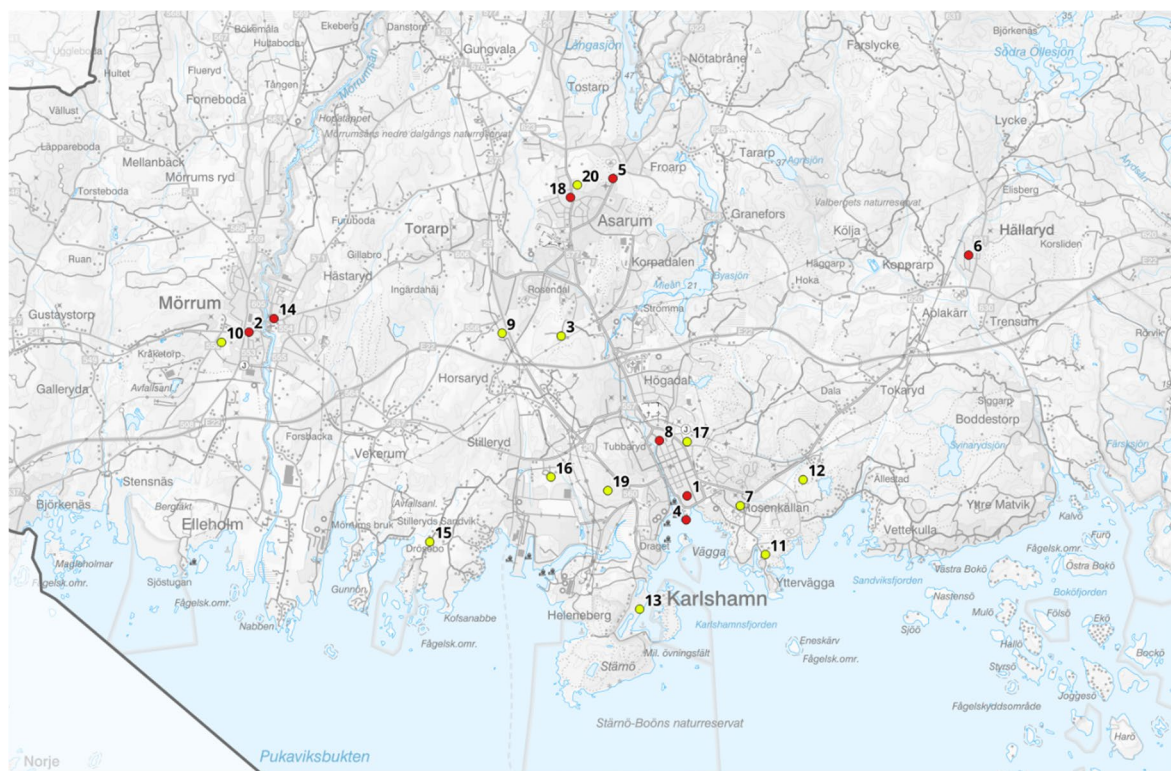
Observera att angivna årtal är ungefärliga och kan komma att justeras i samband med budget- och verksamhetsplanering.

Tabell 1: VA-utbyggnadsplan för Karlshamns kommun.

Område	Typ av utbyggnad	Tidplan 2026–2028	Tidplan 2029–2038
Nötabråne	Utbyggnad av VA (6§)	2026–2028	
Köpegårda	Utbyggnad av VA (6§)	2027	
Guöplatån	Exploatering	2026–2027	
Saltsjöbaden	Förtätning	2026–2027	
Stilleryd Västra	Exploatering	2027	
Hästaryds skola	Förtätning	2027	
Strömman	Exploatering	2028	
Stilleryd Sandvik	6§- område		x
Nabben	6§-område		x
Möllebacken	Förtätning	x	x
Kungsparken Mörrum	Förtätning	x	x
Janneberg	Exploatering	Del av tidigast 2028	x

Område	Typ	2026	2027	2028	2029–2038
Nötabråne	Utbyggnad av VA (6§)				
Köpegårda	Utbyggnad av VA (6§)				
Guöplatån	Exploatering				
Saltsjöbaden	Förtätning				
Stilleryd Västra	Exploatering				
Hästaryds skola	Förtätning				
Strömma	Exploatering				
Stilleryd Sandvik	6§- område				
Nabben	6§-område				
Möllebacken	Förtätning				
Kungsparken Mörrum	Förtätning				
Janneberg	Exploatering				

Följande områden kan vara aktuella för utbyggnad inom en 12-års period, 2026–2038. Observera att numreringen ej avser prioritetsordning.

Figur 1: Områden aktuella för utbyggnad inom en 12-års period. Gul markering avser exploateringar och röd markering avser förtätningar. Numreringen avser ej prioritetsordningen.

Tabell 2: Områden aktuella för utbyggnad inom en 12-års period (se figur 1).

1. Detaljplan för del av fastigheten Karlshamn 2:1 m fl (Möllebacken)
2. Detaljplan för fastigheterna Mörrum 73:4 och 73:8 m fl (Kungsparken)
3. Planprogram Janneberg-Duveryd
4. Detaljplan för Östra piren, fastigheten Karlshamn 2:1 m fl (Utkiken 1)
5. Detaljplan för del av fastigheterna Froarp 3:9 och 3:10 m.fl. (Asarums IP)
6. Detaljplan för fastigheterna Hällaryd 1:139 och del av Hällaryd 1:56 m fl (Hällaryds centrum)
7. Planprogram Sjölyckan
8. Detaljplan för fastigheten Älgen 5 m fl (Norreport)
9. Detaljplan för del av fastigheten Karlshamn 3:3 (Duverydstomten, Etapp Nord)
10. Detaljplan för del av fastigheten Mörrum 73:1 m fl
11. Detaljplan för del av Karlshamn 5:1 (Idrottsvägen)
12. Detaljplan för del av Karlshamn 5:1 (Stockholmsledet etapp 1)
13. Detaljplan för del av Karlshamn 8:1 (Stärnö sjöstad)
14. Detaljplan för Hästaryd 25:1 m fl (Hästaryd skola och Bolsgården)
15. Drösebo (§6)
16. Detaljplan för del av fastigheterna Stilleryd 2:49 och Karlshamn 7:1 m fl
17. Detaljplan för fastigheterna Garaget 1 och del av Karlshamn 4:16 med flera (Etapp 1, Nya Stationsstaden Karlshamn)
18. Detaljplan för del av fastigheten Tostarp 2:34
19. Planändring för del av detaljplan A364, Karlshamn 6:1 och Karlshamn 7:1 m fl (Västerport)
20. Häradsvägen, Asarum

Prioriteringen i VA-utbyggnadsplanen baseras på en bedömning av hur stort behovet är, men även utifrån praktiska konsekvenser för genomförandet. Framför allt skiljer sig behovet av tekniska utredningar och åtgärder, samt processer för markåtkomst och miljötillstånd åt. Kort kan de praktiska motiveringarna sammanfattas enligt följande:

- Nötabråne är ett mindre bebyggelseområde som sedan tidigare är projekterat och kan därför genomföras med kort startsträcka.
- Öster om Karlshamn innebär en anslutning av ytterligare bebyggelse kapacitetsbrist på befintlig överföringsledning till Stärnö.
- Väster om Karlshamn medför en anslutning av bebyggelsen till allmän VA-försörjning att kommunen behöver hantera de motstående intressena bebyggelseutveckling och industri/hamnverksamhet. VA-anslutning ska därför inte ske förrän området planlagts.
- Drösebo har identifierats som ett 6 §-område, men med lägst prioritet för genomförande. Eftersom en anslutning ligger mer än 12 år fram i tiden är området inte med i den tidsbestämda utbyggnadsplanen. Utveckling av bebyggelsen bevakas fram till dess att en anslutning av området kan tidsättas.

I dagsläget finns cirka 585 antagna och laga kraftvunna detaljplaner inom Karlshamns kommun. Därtill finns beslut om ca 25 nya planer av olika omfattning. I planer äldre än 10 år finns kvarvarande byggrätter som möjliggör cirka 720 bostäder. Detaljplaner som fått laga kraft de senaste 10 åren möjliggör cirka 650 bostäder. Pågående planarbeten möjliggör på lång sikt cirka 2 500 nya bostäder (varav en stor andel, cirka 1 900, planeras i området Janneberg-Duveryd). De senaste 10 åren har det byggts mellan 500–550 bostäder i Karlshamns kommun.

Stadsbyggnadsenheten och kommunens tekniska enhet, det vill säga samt Mark och exploatering har utifrån politiska beslut, exploateringsstrategi samt ekonomiska kalkyler gjort en prioritering av de kommunala detaljplaner och exploateringar/förtätningar som ska prioriteras under de följande tre åren.

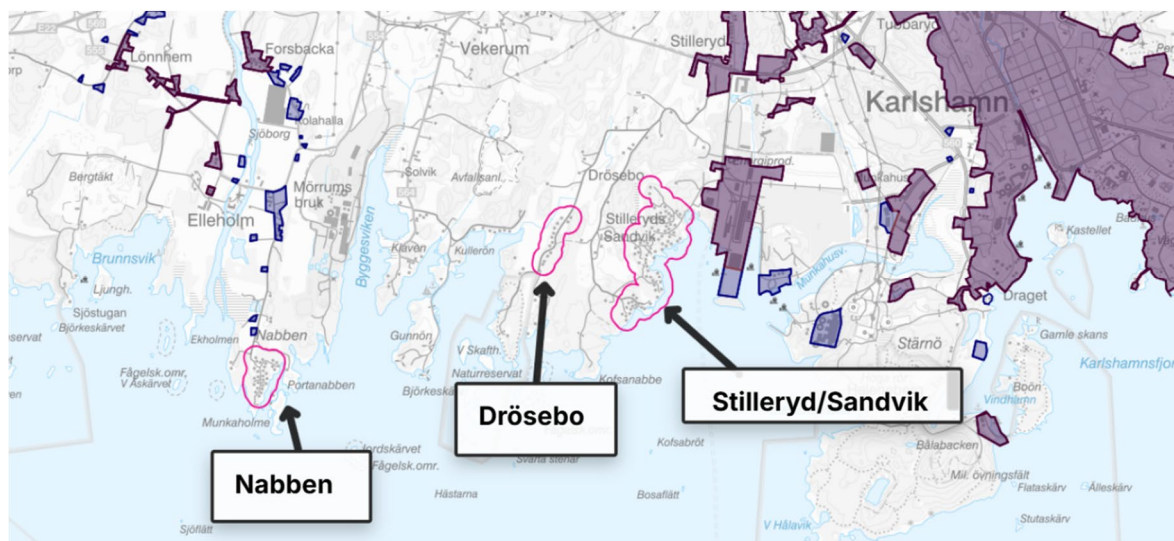
Arbetet är politiskt förankrat och ska tillgodose såväl kommunens utveckling som behovet av erforderliga resurser för exploatering. VA-utbyggnadsplanen uppdateras därför vart 4:e år i samband med att Vattentjänstplanen ses över, för att säkerställa att behovet av VA-utbyggnad i såväl befintlig (6 §-områden) som tillkommande bebyggelse kan tillgodoses.

2 Beskrivning av 6 § - områden

I Karlshamns kommun bedöms fem områden omfattas av 6 § och ska därför förses med allmän VA-försörjning;

- Nötabråne
- Köpegårda
- Nabben
- Drösebo
- Stilleryd/Sandvik

Av dessa områden har verksamhetsområde för vatten och spillvatten bildats för Nötabråne och Köpegårda och därefter beslutats i kommunfullmäktige. Dessa område är därför aktuella för VA-utbyggnad.

Figur 2: identifierade 6§-områden som ska förses med allmän VA-försörjning som ännu ej omfattas av verksamhetsområde.

De områdesgränser som presenteras nedan för 6§-områdena är ej definitiva utan kan komma att ändras innan de är beslutade verksamhetsområden

2.1 NABBEN

Nabben är ett fritidshusområde beläget vid kusten rakt söder om Mörrum.

GIS-analysen visar att det finns en viss till hög risk för påverkan på människors hälsa och miljön, se Figur 2 samt Figur 3. Risken för påverkan på recipienten är stor och åtgärder behövs för att minska fosforbelastningen och för att bidra till att miljö kvalitetsnormen (MKN) ska kunna uppnås. Resultaten i de båda GIS-analyserna kan dock vara något överskattade eftersom alla bostäder i nuläget inte bedöms vara försedda med WC. Resultaten från utredningen är sammanställda i Tabell 3.

Figur 3: Nabben.

Nabben är ett relativt stort bebyggelseområde med drygt 30 fastigheter, detaljplanelagt för fritidshus. Enligt planbestämmelser bör bebyggelse som kräver WC ej tillkomma. En gemensamhetsanläggning för sommarvatten finns i området. Det finns intresse för permanentboende och viss omvandling sker. Men omfattande utveckling av bebyggelse är begränsad med hänsyn till bland annat närheten till Södra Cell som i det avseende kan utgöra ett motstående intresse.

Området är beläget på urberg eller sandig morän med maximalt jorddjup om 3 m. Detta i kombination med närheten till strandlinjen och de små tomterna gör att förutsättningarna för en hållbar enskild VA-försörjning är begränsade. Stigande havsnivåer ställer höga krav på den framtida VA-försörjningen i befintlig bebyggelse.

Sammantaget bedöms Nabben omfattas av 6 § vattentjänstlagen och ska försees med allmän VA-försörjning. Vid en utbyggnad av allmän VA-försörjning förändras generellt förutsättningarna för bebyggelseutveckling i området. Området Nabben är beläget med närhet till Mörrums Bruk och kommunens översiktsplan anger att denna verksamhet ska beaktas vid beslut om förändrad markanvändning i dess närhet, detta för att undvika utökade restriktioner på verksamheten. Mot bland annat denna bakgrund är möjligheterna till bebyggelseutveckling i området begränsade och gällande plan bör inte ersättas med en detaljplan som i högre grad möjliggör permanentboende i området.

Tabell 3: Sammanställning av resultat av behovsanalys VA-försörjning för Nabben.

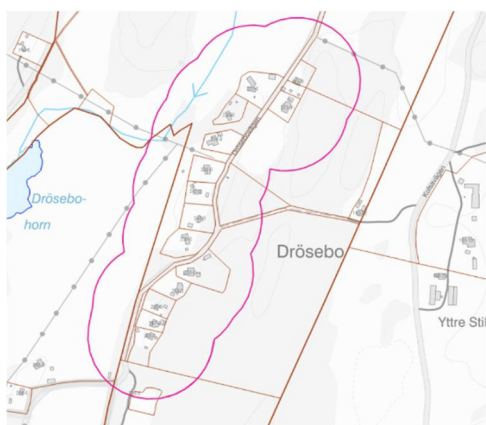
Analysparameter	Kriterium 6 §	Resultat
Antal bebyggda fastigheter	Större sammanhang	33
Antal sammanhängande bostadshus (adresspunkt) med max 100 m mellan	Större sammanhang	Fler än 20.

Nyttjande av fastighet	Hälsa/miljö	Övervägande fritid, viss omvandling mot permanent.
Förutsättningar enskild spillvattenförsörjning	Miljö	Mycket begränsade förutsättningar med berg, tunna jordlager, närhet till recipient samt små tomter.
Förutsättningar enskild dricksvattenförsörjning	Hälsa	Gemensamhetsanläggning för sommarvatten finns. Små tomter och risk för saltvatteninträngning bedöms innebära mycket begränsade förutsättningar för enskilda dricksvattentäkter.
Risk för påverkan på recipient	Miljö	Stor risk med hänsyn till att det är relativt omfattande bebyggelse, det kustnära läget och de geohydrologiska förhållandena som ger snabb avrinning mot recipienten med liten retention. Att ansluta Nabben till allmän VA-försörjning kan dock inte ensamt förändra vattenförekomstens (Mellersta Pukaviksbukten (SE560740-144375)) status avseende näringsämnen.

2.2 DRÖSEBO

Drösebo är beläget vid kusten mellan Karlshamn och Mörrum.

GIS-analysen visar att det finns en viss risk för påverkan på människors hälsa och miljön, se Figur 2 samt Figur 4. Resultaten från utredningen är sammanställda i Tabell 4.

Figur 4: Drösebo.

I Drösebo är de naturgivna förutsättningarna mycket begränsade avseende möjligheter till en långsiktigt hållbar enskild spillvattenförsörjning och bebyggelsen är tät. Det finns även en risk för påverkan på människors hälsa till följd av saltvatteninträngning i enskilda dricksvattenbrunnar. För att kunna ordna en långsiktigt hållbar VA-försörjning i Drösebo bedöms att åtgärder med hänsyn till de geohydrologiska förutsättningarna och kustnära läget behöva vidtas i ett större sammanhang.

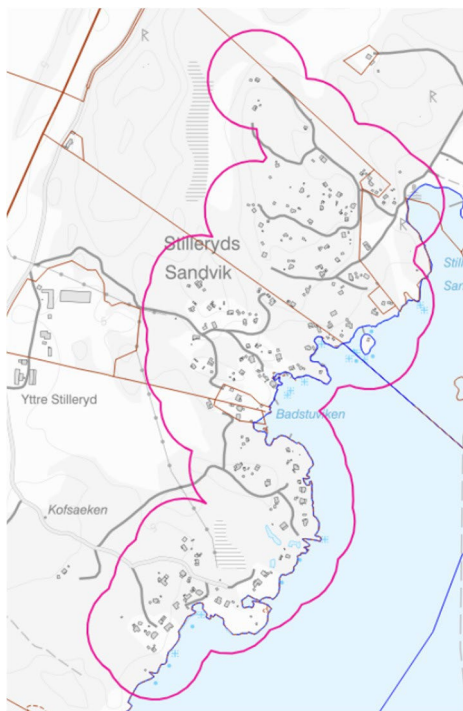

Tabell 4: Sammanställning av resultat av behovsanalys VA-försörjning för Drösebo.

Analysparameter	Kriterium 6 §		Resultat
Antal bebyggda fastigheter	Större sammanhang		14
Antal sammanhängande bostadshus (adresspunkt) med max 100m mellan	Större sammanhang		15–20
Nyttjande av fastighet	Hälsa/miljö		Permanent/fritid, viss omvandling mot permanent.
Förutsättningar enskild spillvattenförsörjning	Miljö		Begränsade förutsättningar med urberg och lera/gyttjelera, samt relativt små fastigheter.
Förutsättningar enskild dricksvattenförsörjning	Hälsa		Begränsade förutsättningar med uppgifter om saltvatteninträngning och relativt små fastigheter.
Risk för påverkan på recipient	Miljö		Viss risk med hänsyn till det kustnära läget och geohydrologiska förhållandena som ger snabb avrinning mot Dröseboviken och med liten retention. Att förse området med allmän VA-försörjning bedöms dock inte nämnvärt kunna förbättra vattenförekomstens (Yttre Pukaviksbukten (SE561150-147620)) status eftersom bebyggelsen i Drösebo endast utgör en försvinnande liten andel av den totala fosforbelastningen på recipienten.

2.3 STILLERYDS SANDVIK

Stilleryds Sandvik är ett större fritidshusområde beläget direkt väster om Stillerydshamnen.

Figur 5: Stilleryds Sandvik.

GIS-analysen visar övervägande hög risk för påverkan på människors hälsa och miljön, se Figur 2 samt Figur 5. Risken för påverkan på recipienten är delvis stor och åtgärder behövs för att minska fosforbelastningen och för att bidra till att miljö kvalitetsnormen (MKN) ska kunna uppnås. Resultaten i de båda GIS-analyserna kan dock vara något överskattade eftersom alla bostäder inte i nuläget bedöms vara försedda med WC. Resultaten från utredningen är sammanställda i Tabell 5.

Stilleryds Sandvik är ett av Karlshamns största fritidshusområde med cirka 80 bostäder. De flesta ligger på arrendetomter, där husen i delar av området ligger tätt och i andra delar relativt glest. För området finns ingen detaljplan och inte heller några allmänna vägar. Bostäderna används i huvudsak som fritids- och permanentboende och är av varierande standard, liksom respektive hus installationer för VA. I området finns en gemensamhetsanläggning för dricksvatten, men den anses av flera boende vara otillräcklig. Stilleryds Sandvik är beläget på urberg eller sandig morän med maximalt jorddjup om 1 m. Detta i kombination med närheten till

strandlinjen gör att förutsättningarna för en hållbar enskild VA-försörjning är begränsade.

Kommunen har uppfattat att det också finns ett intresse bland boende av att ansluta bebyggelsen till den allmänna anläggningen för att möjliggöra en utveckling av bostäderna. Närheten till Stillerydshamnen är dock begränsande eftersom hamnverksamhet och bostadsbebyggelse utgör två motstående intressen. Stillerydshamnen är ett riksintresse och i kommunens översiktsplan anges att hamnens intressen ska prioriteras. Dessutom ska verksamheter och ny- och tillbyggnad av bostäder inte tillkomma som riskerar att påverka riksintresset för kommunikationer och energiproduktion negativt.

Oaktat möjligheter till utveckling av området med hänsyn till hamnverksamheten, eller att det saknas allmän infrastruktur bedöms området omfattas av det kommunala ansvaret för VA-försörjning enligt 6§ vattentjänstlagen. Bedömningen görs med stöd av områdets storlek samt de begränsade möjligheterna till en långsiktigt hållbar enskild VA-försörjning. Kommunen bör därför i god tid före utbyggnad av VA-försörjningen hantera områdets framtida nyttjande och utveckling, så att ansvaret för VA-försörjningen i befintlig bebyggelse hanteras utan att hamnens intressen äventyras. VA-anslutning ska inte ske förrän områdesbestämmelserna är antagna. Enligt tidplan ska dessa tas upp för beslut om antagande under senare hälften av 2025.

Tabell 5: Sammanställning av resultat av behovsanalys VA-försörjning för Stilleryds Sandvik.

Analysparameter	Kriterium 6 §	Resultat
Antal bebyggda fastigheter	Större sammanhang	Ca 80 bostadshus.
Antal sammanhängande bostadshus (adresspunkt) med max 100 m mellan	Större sammanhang	Fler än 20.
Nyttjande av fastighet	Hälsa/miljö	Permanent/fritid, viss omvandling mot permanent.
Förutsättningar enskild spillvattenförsörjning	Miljö	Begränsade förutsättningar med berg, tunna jordlager samt närhet till recipient. Bebyggelsen är också delvis tät.
Förutsättningar enskild dricksvattenförsörjning	Hälsa	Gemensamhetsanläggning för sommarvatten finns. Små tomter och risk för saltvatteninträngning bedöms innebära mycket begränsade förutsättningar för enskilda dricksvattentäkter.
Risk för påverkan på recipient	Miljö	Stor risk med hänsyn till att det är relativt omfattande bebyggelse, det kustnära läget och geohydrologiska förhållandena som ger snabb avrinning mot recipienten med liten retention. Att ansluta Stilleryds Sandvik till allmän VA-försörjning kan dock inte ensamt förändra vattenförekomstens (Stärnö Sandvik (SE561480-148220)) status avseende näringsämnen.

2.4 6 § OMRÅDE DÄR VERKSAMHETSOMRÅDE BESLUTATS

Nötabråne och Köpegårda omfattas numera av verksamhetsområden som beslutats av kommunfullmäktige.

2.4.1 Nötebråne

Nötabråne är beläget utmed Mieån norr om Asarum. GIS-analysen visar viss risk för påverkan på miljön. Med hänsyn till bebyggelsens täthet och närhet till vattenförekomsten Mieån bedöms det finnas en viss risk för påverkan på recipienten, näringsämnesstatusen är dock god. Resultaten från utredningen är sammanställda i Tabell 6.

Största delen av Nötabråne är sedan tidigare ansluten till allmän VA-försörjning och omfattas av

Analysparameter	Kriterium 6 §	Resultat
Antal bebyggda fastigheter	Större sammanhang	Ca 17
Antal sammanhängande bostadshus (adresspunkt) med max 100 m mellan	Större sammanhang	10–15
Nyttjande av fastighet	Hälsa/miljö	Permanentboende.
Förutsättningar enskild spillvattenförsörjning	Miljö	I huvudsak urberg och täthet mellan bostäderna medför begränsade förutsättningar för enskilda avlopp.
Förutsättningar enskild dricksvattenförsörjning	Hälsa	Allmän dricksvattenförsörjning finns.
Risk för påverkan på recipient	Miljö	Bebyggelsen ligger på rad utmed Mieån vilket medför risk för påverkan på recipienten. Vattenförekomsten Mieån: Östersjön-Långasjön (SE62304 7-1441 79) har dock god status avseende näringsämnen.

verksamhetsområde för både vatten och avlopp, medan den del av Nötabråne som återstår har allmän dricksvattenförsörjning.

Tabell 6: Sammanställning av resultat av behovsanalys VA-försörjning för Nötabråne

Fastigheterna utanför verksamhetsområdet utgör i sig en mindre sammanhängande bebyggelse med 10–15 fastigheter, men har ett naturligt samband med resterande bebyggelse i Nötabråne. Med hänsyn till det, samt att det trots allt är relativt många fastigheter som ligger på urberg intill Mieån bedöms det föreligga ett kommunalt ansvar att färdigställa den allmänna spillvattenförsörjningen i hela Nötabråne. Verksamhetsområde är bildat men inte utbyggt.

2.4.2 Köpegårda

Köpegårda är en kustnära bebyggelse längst öster ut i kommunen.

GIS-analysen visar stor risk för påverkan på människors hälsa och miljön. Med hänsyn till bebyggelsens täthet, närhet till kusten samt att området utgörs av urberg bedöms det finnas en stor risk för påverkan på recipienten. Resultaten från utredningen är sammanställda i Tabell 7.

Tabell 7: Sammanställning av resultat av behovsanalys VA-försörjning för Köpegårda.

Analysparameter	Kriterium 6 §	Resultat
Antal bebyggda fastigheter	Större sammanhang	Ca 60
Antal sammanhängande bostadshus (adresspunkt) med max 100 m mellan	Större sammanhang	Fler än 20
Nyttjande av fastighet	Hälsa/miljö	Permanent/fritid, viss omvandling mot permanent
Förutsättningar enskild spillvattenförsörjning	Miljö	Mycket begränsade förutsättningar med berg, tunna jordlager samt närhet till recipient. Bebyggelsen är också tät.
Förutsättningar enskild dricksvattenförsörjning	Hälsa	Gemensamhetsanläggning för sommarvatten finns, dock med begränsad kapacitet. Den täta bebyggelsen och risk för saltvatteninträngning bedöms innebära mycket begränsade förutsättningar för enskilda dricksvattentäkter.
Risk för påverkan på recipient	Miljö	Stor risk med hänsyn till att det är omfattande bebyggelse, det kustnära läget och de geohydrologiska förhållandena som ger snabb avrinning mot recipienten med liten retention. De båda recipienterna Edstorpaviken och Björnafjorden är instängda och bedöms därför känsliga för näringsämnesbelastning.

Köpegårda är ett stort bebyggelseområde med drygt 60 fastigheter, detaljplanelagt för fritidshus. Den planbestämmelse som anger att bebyggelse som kräver WC ej får uppföras bedöms ha frångåtts. Delar av området har sommarvatten. Det finns intresse för permanentboende och viss omvandling sker.

I princip är samtliga fastigheter belägna på urberg. Detta i kombination med det kustnära läget och de små tomlarna gör att förutsättningarna för en hållbar enskild VA-försörjning är begränsade.

Sammantaget bedöms Köpegårda omfattas av 6 § vattentjänstlagen och ska förses med allmän VA-försörjning. En utbyggnad av allmän VA-försörjning är i enlighet med viljeinriktningarna i kommunens översiktsplan. En översyn av gällande detaljplan kan behövas. Verksamhetsområde är bildat men inte utbyggt.

3 Behovsanalys allmän VA-försörjning

VA-utbyggnadsplanen baseras på kommunens exploateringsstrategi samt en behovsanalys av vilka befintliga bebyggelseområden som omfattas av 6 § vattentjänstlagen och som ska förses med allmän VA-försörjning. Nedan redovisas metod och resultat av behovsanalysen, samt hantering av de områden som inte omfattas av utbyggnadsplanen.

Värt att notera är att behovsbedömningen är densamma som utfördes vid den VA-plan som togs fram 2022. I samband med att behovsanalysen gjordes togs höjd för de kommande lagkrav som nu har förverkligats. Därav bedömdes behovsanalysen uppfylla även nu gällande lagkrav.

3.1 SYFTE BEHOVSANALYS

Syftet med en behovsanalys är att identifiera vilka bebyggelseområden som omfattas av 6 § vattentjänstlagen för att i samband med revidering av VA-planen 2022 kunna ta fram en utbyggnadsplan som omfattar det lagstadgade ansvaret.

3.2 METOD FÖR BEHOVSANALYS ENLIGT 6 §

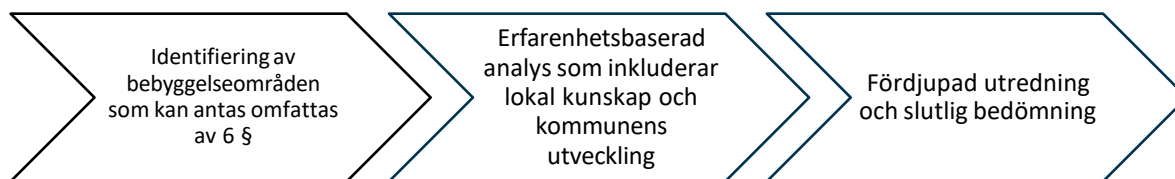
Identifiering och analys av vilka bebyggelseområden i Karlshamns kommun som har behov av allmän VA-försörjning har genomförts i tre steg, se Figur 5. De tre stegen innebär följande:

- 1) Bedömning av större sammanhang samt risk för påverkan på människors hälsa och miljön
 - a) Identifiering och översiktlig prioritering av bebyggelseområden utifrån 6 § vattentjänstlagen med WSP:s GIS-verktyg, vilket omfattar skyddet för människors hälsa, skyddet för miljön samt större sammanhang (antal boende per adresspunkt).
 - b) Analys av risk för påverkan på recipient med avseende på MKN (kvalitetsfaktor näringsämnen) för ytvatten i de identifierade områdena med länsstyrelsernas GIS-stöd för prövning av små avlopp.

- c) Analys av bebyggelsens täthet i de identifierade områdena. Bebyggelse med fler än 20 hus med max 100 m mellan bedöms utgöra ett större sammanhang, medan ett större avstånd och/ eller färre antal hus kräver en mer noggrann analys för bedömning av om ett större sammanhang föreligger.

Resultatet från steg 1 är en bruttolista av bebyggelseområden som analyseras vidare i nästa steg.

- 2) Erfarenhetsbaserad analys av identifierade områden tillsammans med kommunens förvaltningsövergripande projektgrupp. Analysen innebär att resultaten från steg 1 kompletteras med uppgifter om verksamheter belägna utanför verksamhetsområde, kvalitet och kvantitet på dricksvatten, bebyggelsestryck, kommunala utvecklingsplaner samt uppgifter från befintlig VA-utbyggnadsplan. Sammanvägd bedömning resulterar i en nettolista av områden med mer eller mindre tydligt behov av allmän VA-försörjning.
- 3) Fördjupad utredning av de bebyggelseområden som omfattas av nettolistan. Utredningen har genomförts med fältbesök, samt ytterligare bedömning av påverkan på recipientens status och resulterar i en slutlig bedömning av vilka bebyggelseområden som omfattas av kommunens ansvar för VA-försörjning.

Figur 6: Metod för identifiering av 6 §-områden i Karlshamns kommun.

3.3 PROJEKTGRUPPEN

Steg två har genomförts i samverkan med kommunens förvaltningsövergripande arbetsgrupp. Följande personer har deltagit:

- Daniel Nilsson, KEVAB
- Johan Olsson, KEVAB
- Elna Håkansson, KEVAB
- Jeanette Conradsson, Karlshamns kommun
- Michael Mårtensson, Karlshamns kommun
- Jesper Bergman, Karlshamns kommun
- Sofie Petersson, Miljöförbundet Blekinge Väst
- Anders Grundkvist, Miljöförbundet Blekinge Väst

3.4 AVGRÄNSNING

Behovsanalysen enligt 6 § vattentjänstlagen omfattar vattentjänsterna dricks- och spillvatten.

Den geografiska avgränsningen av de identifierade områdena är översiktlig. Den exakta avgränsningen för verksamhetsområdet bestäms i ett senare skede i samband med förstudier och projektering.

4 Bedömningsgrunder 6 §

4.1 LAGSTÖD FÖR BEHOVSBEDÖMNING

Behovet av allmän VA-försörjning utanför befintliga verksamhetsområden regleras i 6 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster:

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA- anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Bestämmelsen anger att det måste föreligga eller förväntas uppstå miljömässigt och/eller hälsomässigt behov av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang för att kommunens skyldighet ska inträda. Det räcker således inte med att fastigheterna utgör ett större sammanhang, utan det kan mycket väl finnas god tillgång till dricksvatten av erforderlig kvalitet och goda möjligheter för att lösa avloppsfrågan med lokala lösningar. Likaså visar praxis att vad som är ett större sammanhang i hög grad kan variera.

Varje bebyggelseområde har sina unika förutsättningar vad gäller till exempel bebyggelsestruktur, utvecklingspotential, hydrogeologi och närhet till känsliga recipienter. Bedömningarna måste därför göras för varje enskilt område. Nedan redovisas kortfattade resonemang om ramar för bedömningen baserat på praxis och förarbeten till lagstiftningen.

Utgångspunkten i en behovsanalys är att det är förutsättningarna för att anordna enskild VA-försörjning och bebyggelsens utformning på den aktuella platsen som bedöms. Det betyder att befintlig status på enskilda avloppsanläggningar i sig inte är ett kriterium i bedömningen. I ett område med många enskilda avlopp som inte uppfyller gällande funktionskrav ska alltså bedömningen inte utgå från om underhåll och kontroll är eftersatt, utan om det är förutsättningarna på platsen som skapar problem med att anlägga funktionsdugliga anläggningar.

Bedömningen av kommunens skyldighet att förse ett område med allmän VA-försörjning har varit relativt sträng och tolkningen har varit att detta endast kan uppfyllas genom en kommunal anläggning enligt etablerad praxis och senast i en färsk dom från mark- och miljödomstolen¹. Med det tillägg som kom 1 januari 2023 ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Tillägget syftar till en mer flexibel bedömning och att kommuner inte i onödan ska tvingas att bygga ut en allmän VA-anläggning och att områden med goda förutsättningar inte i onödan ska tvingas in i verksamhetsområde för en allmän anläggning.

En kommunal anläggning definieras som en anläggning som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över². Det innebär att även om skyddet av människors hälsa eller miljön kan vara avhjälpt genom en gemensamhetsanläggning och kommunen anvisat en förbindelsepunkt till den anläggningen, är det inte uteslutet att kommunen kan ha ett ansvar enligt 6 §. Redan i förarbetena till vattentjänstlagen framgår att lagstiftaren inte ansåg att det var lämpligt att kommunerna i vissa fall skulle kunna besluta om VA-samverkan mellan fastighetsägare, genom en gemensamhetsanläggning, i stället för att ordna en allmän VA-anläggning.

4.2 SKYDDET FÖR MÄNNISKORS HÄLSA

Skyddet för människors hälsa handlar framför allt om en säker dricksvattenförsörjning, både avseende kvalitet och kvantitet. Men det kan även avse lukt och spridning av sjukdomsframkallande bakterier från avloppsvatten.

I förarbetena till vattentjänstlagen kan inte utläsas några särskilda krav på olägenheternas omfattning, eller på att den allmänna VA-anläggningen påtagligt ska minska dessa. Ett avgörande i VA-nämnden och mark- och miljööverdomstolen visar dessutom att det inte krävdes att hälsomässiga olägenheter skulle ha uppstått, utan det räckte med att det fanns en risk³.

4.3 SKYDDET FÖR MILJÖN

Skyddet för miljön avser framför allt den näringsämnespåverkan utsläpp av renat avloppsvatten kan medföra på recipienten (vattenkemi och ekologi). Enligt förarbeten ska olägenheten för miljön vara påtaglig och det förväntas att den allmänna VA-anläggningen förhindrar eller väsentligt motverkar påtagliga olägenheter för miljön⁴. I ett avgörande i Statens VA-nämnd 2015 görs bedömningen att påtaglig påverkan kan uppstå om det finns specifika skyddsvärden så som hotade arter som är övergödningsskänsliga⁵. I ett nyare beslut från mark- och miljööverdomstolen⁶ anges att det behöver finnas en tillräckligt konstaterad och utredd problematik som en allmän anläggning skulle lösa för att det ska föreligga ett ansvar baserat på risk för påverkan på miljön. Det kan till exempel krävas provtagning och undersökning på platsen.

¹ Mark- och miljööverdomstolen 2021-08-27, mål nr M 10104-20

² Se 3 och 6 §§ vattentjänstlagen samt prop. 2005/06:78, s. 28 f.

³ Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 mars 2012 i mål nr M 2403-11

⁴ Se prop. 2005/06:78 s. 45

⁵ Va-nämndens beslut 2015-03-19, BVa 28

⁶ Mark- och miljööverdomstolens dom 28 september 2021 i mål nr M 4505-19

Men i ett annat beslut som mark- och miljööverdomstolen tog år 2021 ansågs dock kommunen vara ansvarig för VA-försörjningen, med stöd av det enligt VISS fanns vattenförekomster med övergödningsproblematik och att enskilda anläggningar innebar risk för näringsämnesläckage. I det fallet ansåg domstolen att en allmän VA-anläggning kunde förhindra eller väsentlig motverka att vattenförekomsterna inte når upp till miljökvalitetsnormen god status⁷. Det ska dock noteras att det även fanns andra skäl till att bedömningen om det kommunala ansvaret i det fallet och att förutsättningarna är väldigt olika i dessa tre domslut. Men trots det antyder domskälen i den sistnämnda domen att tillämpningen av miljökvalitetsnormerna för vatten även tenderar att skärpa bedömning enligt 6 §.

4.3 STÖRRE SAMMANHANG

I förarbeten till vattentjänstlagen framgår att med ett större sammanhang menas att frågorna normalt måste röra fler än bara ett fåtal fastigheter. I propositionen redogörs för praxis som visar att det behöver vara åtminstone 20–30 fastigheter, men att det kan minskas om bebyggelsen ligger så samlad att sanitära synpunkter i högre grad gör sig gällande. Det beror alltså av hur starkt hälsoskydds behovet gör sig gällande, eller kan förväntas komma att göra det. I de avgöranden som finns i frågan har även hänsyn tagits till mindre bebyggelsegrupper där det finns ett planmässigt samband med bebyggelse som redan ingår i ett verksamhetsområde⁸.

Det innebär att en behovsanalys måste ta hänsyn till mer än antal fastigheter och avstånden däremellan. Storleken på byggnader eller att det i ett område finns fler fritidsbostäder än permanentbostäder är dock utan betydelse⁹.

4.4 MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

Utöver 6 § i vattentjänstlagen är kommunerna skyldiga att vidta åtgärder enligt Vattenmyndigheten Södra Östersjöns åtgärdsprogram för att miljökvalitetsnormerna (MKN) för vatten ska kunna uppnås¹⁰. Detta avser till exempel kommunens ansvar och arbete med samhällsbyggnadsplanering, VA-försörjning och tillsyn enligt miljöbalken. Enligt kommunernas åtgärd 7 i gällande åtgärdsprogram ska kommunerna upprätta och utveckla vatten- och avloppsplaner för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas.

Miljökvalitetsnormerna och recipienternas status utgör också ett viktigt underlag för att bedöma recipientens övergödningskänslighet vid analys av miljörekvisitet i 6 § vattentjänstlagen så som beskrivits ovan.

⁷ Mark- och miljööverdomstolen 2021-03-17 M 13574-19

⁸ Regeringens proposition 2005/06:78 Allmänna vattentjänster

⁹ Mark- och miljööverdomstolen 2021-03-17 M 13574--19

¹⁰ Enligt 3 § 5 kap. miljöbalken.

4.5 VÄGEN TILL HÅLLBARA VATTENTJÄNSTER

I statens offentliga utredning Vägar till hållbara vattentjänster¹¹ föreslås en ändring av 6 § genom följande tillägg: *Vid bedömningen av behovet av en vattentjänst enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till möjligheten att på ett annat sätt uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljön.* I utredningen anges bland annat följande: *Om det finns förutsättningar för och i ett större perspektiv är samhällsekonomiskt effektivt att fastighetsägare i ett område själva åtgärdar sina anläggningar eller på eget initiativ inrättar en gemensam anläggning ska kommunen överväga att inte bygga ut den allmänna va-anläggningen.* Detta är idag infört i lagen och det åskådliggör behovet av att nyansera bedömningarna av behovet av allmän VA-försörjning. Vid förra bedömningen var detta ej ännu ett lagkrav men WSP, som utförde behovsanalysen, bedömde att det inte fanns något lagstridigt i att göra en sådan bedömning baserat på då gällande utformning av bestämmelsen.

4.6 KOMMUNENS BEBYGGELSEUTVECKLING

Utöver vad som angetts ovan har även kommunens bebyggelseutveckling betydelse för analysen eftersom vattentjänstlagen avser såväl befintlig som blivande bebyggelse. En utbyggnadsplan för allmän VA-försörjning kan således även stödja kommunens samhällsutveckling vad gäller bostadsbebyggelse och i vissa fall verksamheter belägna utanför verksamhetsområde.

Utanför arbetet med en utbyggnadsplan aktualiseras frågan om allmän VA-försörjning främst i omvandlingsområden, vid förtätningar utanför befintliga verksamhetsområden och vid exploateringar. Inte sällan kan detta noteras på kommunens stadsbyggnadsenhet. Stadsbyggnadsenheten remitterar ärendet till KEVAB. Det föranleder ofta svåra bedömningar av om behovet av allmän VA-försörjning kan aktualiseras om förhandsbesked eller bygglov släpps fram.

Det kan även finnas detaljplaner eller områdesbestämmelser som anger begränsningar i VA-installationer som kan ha betydelse för behovsbedömningen. I områden med övervägande del BDT-avlopp eller där WC ansluts till slutna tankar kan till exempel risken för påverkan på människors hälsa vara mindre. Det är dock viktigt att notera detaljplaners aktualitet i samband med detta, inte sällan finns det skäl att omarbete en detaljplan till följd av hur bebyggelsen utvecklats.

Sammantaget är det viktigt att en behovsanalys av allmän VA-försörjning görs utifrån de förutsättningar som anges i kommunens översiktsplanering, men även utifrån den erfarenhet och kunskap som kommunens handläggare av bygglov och förhandsbesked har om kommunens bebyggelseutveckling.

¹¹ SOU 2018:34

5 Resultat steg 1 och 2

5.1 IDENTIFIERADE OMRÅDEN

Baserat på GIS-analyserna i steg 1 har 25 bebyggelseområden där det kan finnas ett kommunalt ansvar för VA-försörjning identifierats. Analysen ger en översiktlig bedömning av om bebyggelsen utgör ett större sammanhang och om det föreligger ett behov av allmän VA-försörjning med hänsyn till människors hälsa eller miljön. I Tabell 7 nedan redovisas samtliga områden och sammanfattat underlag för bedömningen. Tabellen utgör en bruttolista avseende behovsbedömningen, i Figur 8 visas områdena på en karta.

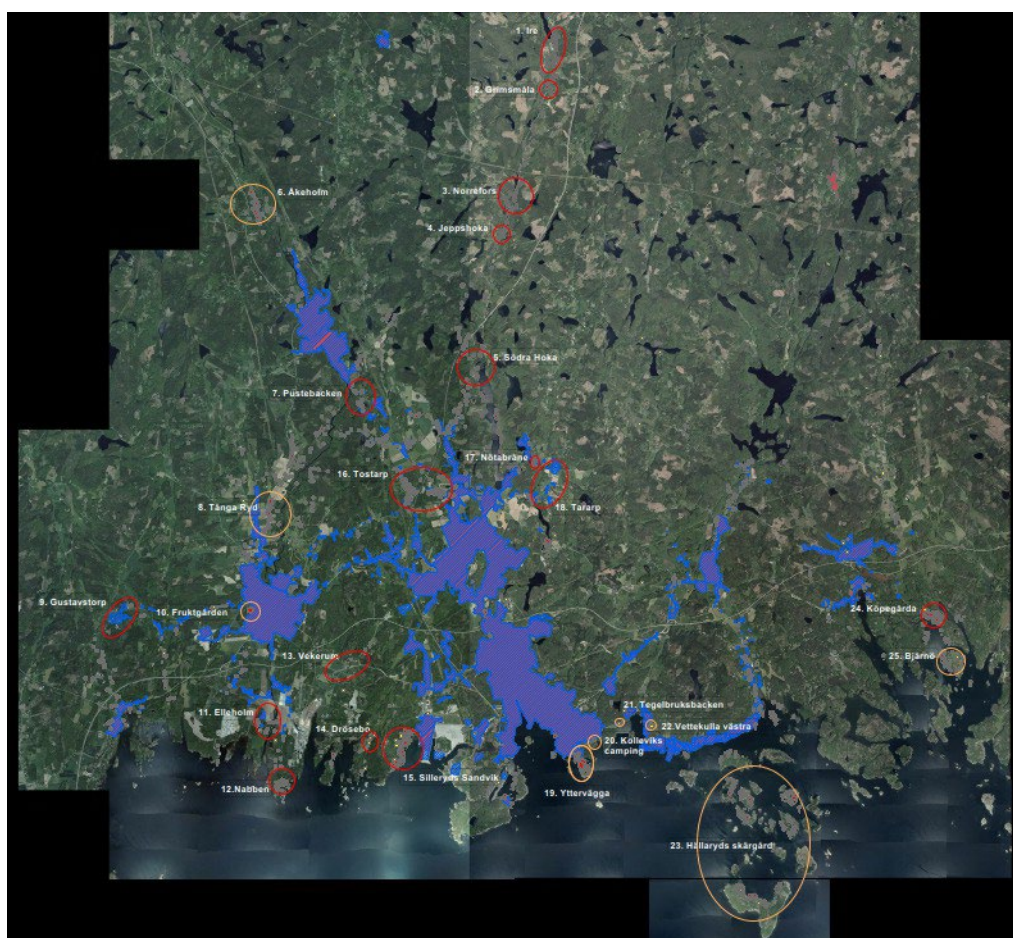
Behovsanalysen i steg 1 baseras på ett GIS-underlag där verksamhetsområde för spillvattenförsörjning är undantagen analysen. Det innebär att även bebyggelse som är ansluten till den allmänna VA-anläggningen, men där beslut om verksamhetsområde saknas har analyserats. Redan i steg 1 kunde därför konstateras att nio av de identifierade områden redan är anslutna, vilket noterats i tabellen nedan och markerats med orange färg i Figur 7. Dessa områden analyseras inte vidare.

Tabell 8: Resultat av steg 1 och steg 2 (GIS) i behovsanalysen.

Område	Storlek på bebyggelse (antal bostäder ca)	Sammanhängande bebyggelse		Sammanvägd påverkan miljö och hälsa (låg-medel-hög)	Risk för påverkan på MKN (låg-medel-hög avseende fosforbelastning)	
		Minst 15 hus med max 100 m mellan	Minst 20 hus med max 100 m mellan			
1	Ire	25	Ja	Nej	Hög	Låg
2	Grimsmåla	10	Nej	Nej	Hög	Låg
3	Norrefors	15	Nej	Nej	Hög	Låg
4	Jeppshoka	10	Nej	Nej	Hög	Låg
5	Södra Hoka	5	Nej	Nej	Medel	Hög
6	Åkeholm	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				
7	Pustebacken	15	Nej	Nej	Hög	Medel
8	Tånga ryd	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				
9	Gustavstorp	50	Ja	Ja	Låg	Medel

10	Fruktgården	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde				
11	Elleholm	5	Nej	Nej	Medel	Hög
12	Nabben	60	Ja	Ja	Medel	Hög
13	Vekerum	25	Nej	Nej	Låg	Medel
14	Drösebo	15	Ja	Nej	Medel	Medel
15	Stilleryd/Sandvik	60	Ja	Ja	Hög	Låg
16	Tostarp	60	Ja	Nej	Hög	Låg
17	Nötabråne	20	Nej	Nej	Hög	Medel
18	Tararp		Ja	Ja	Medel	Hög
19	Yttervägga	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				
20	Kolleviks camping	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				
21	Tegelbruks back	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				
22	Vettekulla västra	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				
23	Hällaryds skärgård	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				
24	Köpegårda	50	Ja	Ja	Hög	Medel
25	Bjärnö	Ansluten till allmän VA-anläggning, beslut om verksamhetsområde saknas				

Figur 7: Översiktlig karta över de 26 områdena i Karlshamns kommun där det kan finnas ett kommunalt ansvar för VA-försörjningen. Orange ringar visar avtalsanslutna områden. Blå och lila fält visar beslutade verksamhetsområden.

5.2 ERFARENHETSBASERAD ANALYS AV IDENTIFIERADE OMRÅDEN

I den erfarenhetsbaserad analysen har kommunens förvaltningsövergripande projektgrupp förfinat analysen av de identifierade områdena från steg 1. Det innebär dels att resultaten granskats mer ingående, dels att resultaten kompletteras med uppgifter om verksamheter belägna utanför verksamhetsområde, eventuella uppgifter om kvalitet och kvantitet på dricksvatten, bebyggelsestryck, kommunala utvecklingsplaner samt uppgifter från befintlig VA-utbyggnadsplan. Tabell 7 redovisar en bedömning och de huvudsakliga argumenten för om det föreligger ett kommunalt ansvar för VA-försörjning enligt 6 § vattentjänstlagen.

Tabell 9: Resultat av förfinad och kompletterande analys av identifierade områden från steg 1.

Område		Bedömningar/kommentarer	Resultat
1	Ire	Hög sammanvägd risk miljö och hälsa till följd av att bebyggelsen är belägen inom vattenskyddsområde till allmänvattentäkt. Dock är det endast 15–20 bostäder som kan antas utgöra ett större sammanhang. Bostäderna ligger i stort sett på rad längs med vägen.	Fördjupad utredning krävs för att bedöma ansvar

2	Grimsmåla	Hög sammanvägd risk miljö och hälsa till följd av att bebyggelsen är belägen inom vattenskyddsområde till allmän vattentäkt. För få fastigheter för att kunna utgöra ett större sammanhang. Ingen bebyggelseutveckling i området. Resultatet visar att det finns skäl att överväga funktionskrav motsvarande hög skyddsnivå för hälsoskydd på enskilda avloppsanläggningar.	Bedöms inte vara ett 6 §-område
3	Norrefors	Hög sammanvägd risk miljö och hälsa till följd av att bebyggelsen är belägen inom vattenskyddsområde till allmän vattentäkt. För få fastigheter för att kunna utgöra ett större sammanhang. Ingen bebyggelseutveckling i området. Resultatet visar att det finns skäl att överväga funktionskrav motsvarande hög skyddsnivå för hälsoskydd på enskilda avloppsanläggningar.	Bedöms inte vara ett 6 §-område
4	Jeppshoka	Hög sammanvägd riskmiljö och hälsa till följd av att bebyggelsen är belägen inom vattenskyddsområde till allmän vattentäkt. Naturreservatets skyddsvärden bedöms ej vara övergödningsskänsliga. För få fastigheter för att kunna utgöra ett större sammanhang. Ingen bebyggelseutveckling i området. Resultatet visar att det finns skäl att överväga funktionskrav motsvarande hög skyddsnivå för hälsoskydd på enskilda avloppsanläggningar.	Bedöms inte vara ett 6 §-område
5	Södra Hoka	Den sammanvägda risken avseende miljö och hälsa är medel. Få bostäder ger måttlig belastning, men viss risk eftersom bebyggelsen är belägen nära recipienten och inom vattenskyddsområde till allmän vattentäkt. Dock för få fastigheter för att kunna utgöra ett större sammanhang. Utvecklingen av den verksamhet som finns inom området kan förändra bedömningen. Funktionskrav motsvarande hög skyddsnivå för både miljö och hälsoskydd bör ställas på enskilda avloppsanläggningar.	Bedöms inte vara ett 6 § -område, utvecklingen bevakas

7	Pustebacken	Den sammanvägda risken som bedömts hög i GIS-analysen är överskattad eftersom området är anslutet till kommunal dricksvattenförsörjning. Därutöver är det för få fastigheter för att kunna utgöra ett större sammanhang.	Bedöms inte vara ett 6 §-område
9	Gustavstorp	Större sammanhängande bebyggelse, ansluten till allmän dricksvattenförsörjning. Med i den befintliga VA-planen. De geologiska förutsättningarna för enskilda avlopp samt påverkan på miljön behöver utredas vidare. I området finns det höga grundvattennivåer.	Fördjupad utredning krävs för att bedöma ansvar
11	Elleholm	Hög sammanvägd risk miljö/MKN med avseende på närheten till Mörrumsån. För få fastigheter för att kunna utgöra ett större sammanhang. Området är med i den befintliga VA-planen. Utvecklingen av bebyggelsen bedöms vara begränsad med hänsyn till Södra cell som är ett motstående intresse. Resultatet visar att funktionskrav motsvarande hög skyddsnivå för miljöskydd på enskilda avloppsanläggningar bör ställas.	Bedöms inte vara ett 6 §-område
12	Nabben	Större bebyggelseområde med små tomter. Närheten till känslig recipient medför hög risk för påverkan på miljön/MKN. Området är delvis bergigt. Gemensamhetsanläggning för sommarvatten finns. Det finns intresse för utveckling av bebyggelsen. Södra cell är dock ett motstående intresse. Stigande havsnivåer begränsar möjligheten till utveckling och ställer höga krav på den framtida VA-försörjningen i befintlig bebyggelse.	6 §-område
13	Vekerum	Området finns med i befintlig VA-utbyggnadsplan och utgörs av två bebyggelsegrupper av mindre omfattning. Viss risk för påverkan på miljön/MKN till följd av recipientens känslighet. Större risk avseende människors hälsa till följd av bebyggelsens utformning och de leriga markförhållandena.	Fördjupad utredning krävs för att bedöma ansvar

14	Drösebo	Mindre bebyggelsegrupp relativt nära känslig recipient. Husen ligger på rad längs med en väg. Området är bergigt. Enskild dricksvattenförsörjning idag. Uppgifter finns om saltvatteninträning. Utveckling av bebyggelsen är begränsad, idag nyttjas bostäderna både som fritidshus och för permanentboende.	Fördjupad utredning krävs för att bedöma ansvar
15	Stilleryds Sandvik	Större bebyggelseområde där husen delvis ligger tätt. De flesta är arrendetomter. Den omfattande bebyggelsen och närheten till recipient medför hög risk för påverkan på miljön. Gemensamhetsanläggning för dricksvatten finns, men anses av flera vara otillräcklig. Det finns ett stort intresse för utveckling av bebyggelsen, men hamnen utgör ett motstående intresse. Det finns ingen detaljplan eller allmänna vägar i området.	6 §-område
16	Tostarp	Området utgörs av två bebyggelsegrupper, en på var sida om väg 29. Den höga risken för påverkan på hälsa och miljön är överskattad eftersom området har allmän dricksvattenförsörjning och recipienten inte bedöms vara känslig. Markförhållandena avseende enskild VA-försörjning bedöms vara goda. I området finns stort intresse för utveckling av både bostäder och verksamheter. Området bör därför bevakas avseende förändrade ansvarsförhållanden för VA-försörjning.	Bedöms inte vara ett 6 § - område, utvecklingen bevakas
17	Nötabråne	Nötabråne är delvis utbyggt och omfattas av verksamhetsområde, men en mindre del av bebyggelsen har fortfarande enskild VA-försörjning. Bebyggelsen täthet och närhet till Mieån medför risk för påverkan på miljö/MKN och människors hälsa. Det finns intresse för att utveckla bebyggelsen i området. Det planmässiga sambandet med bebyggelsen som omfattas av verksamhetsområde medför bedömningen att det föreligger ett kommunalt ansvar enligt 6 §.	6 §-område

18	Tararap	Tararp utgörs av två områden (södra och norra) med ca 10 respektive 20 bostäder vardera. Tomterna är generellt små och ligger tätt. Samtliga har allmän dricksvattenförsörjning. Den södra delen är belägen precis intill Mieån och medför därför en risk för påverkan på recipienten. Mieån har god status avseende näringsämnen. Det saknas planmässigt samband med bebyggelse inom verksamhetsområde och eftersom det endast är 12 fastigheter i den södra delen och markförhållandena i den norra delen bedöms vara goda för enskilda avlopp, görs den samlade bedömningen att något kommunalt ansvar enligt 6 § inte föreligger. Resultatet visar att det finns skäl att överväga funktionskrav motsvarande hög skyddsnivå för miljöskydd på enskilda avloppsanläggningar i det södra området. I båda områdena finns intresse för utveckling av bebyggelsen. Området bör därför bevakas avseende förändrade ansvarsförhållanden för VA-försörjning.	Bedöms inte vara ett 6 §-område, utvecklingen bevakas
24	Köpegårda	Större bebyggelseområde med små tomter. Bebyggelsens täthet och närheten till känslig recipient medför hög risk för påverkan på miljön/MKN. De bergiga förhållandena medför begränsningar för enskilda avloppsanläggningar. Området är anslutet till allmän dricksvattenförsörjning. Omvandlingsområde.	6 §-område

Steg 2 i behovsanalysen resulterade i att i Karlshamns kommun bedöms det finnas;

- Tre bebyggelseområden som omfattas av 6 § vattentjänstlagen: Nabben, Stilleryd/Sandvik och Drösebo, Nötabråne och Köpegårda.
- Fyra områden som kräver fördjupad analys: Ire, Gustavstorp, Vekerum och Drösebo
- Tre områden som inte bedöms omfattas av 6 § men där utvecklingen bör bevakas; Södra Haka, Tostarp och Tararp. VA-huvudmannen ansvarar för att bevaka frågan i samband med t.ex. bygglov och förhandsbesked.

I övriga områden bedöms det inte föreligga ett kommunalt ansvar för VA-försörjning, framförallt med hänsyn till att bebyggelsens storlek och utformning inte kan anses utgöra ett större sammanhang.

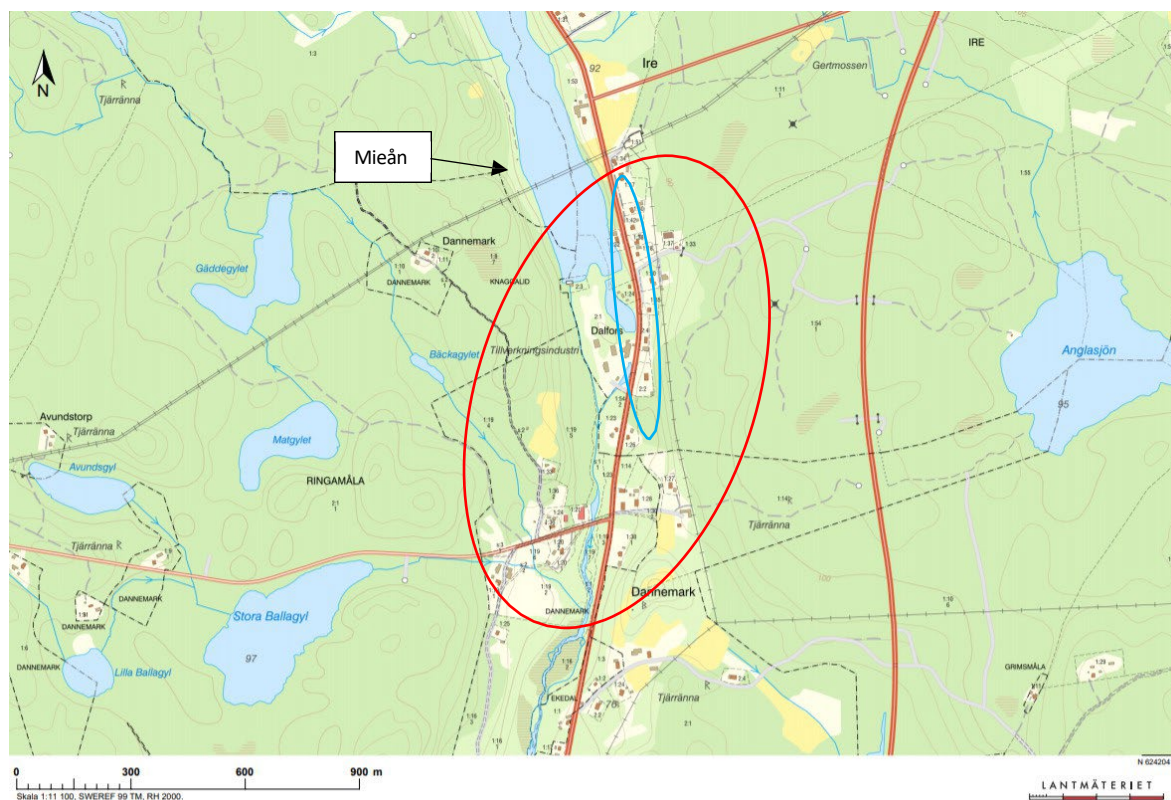
6 Resultat steg 3 – fördjupad analys

6.1 IRE

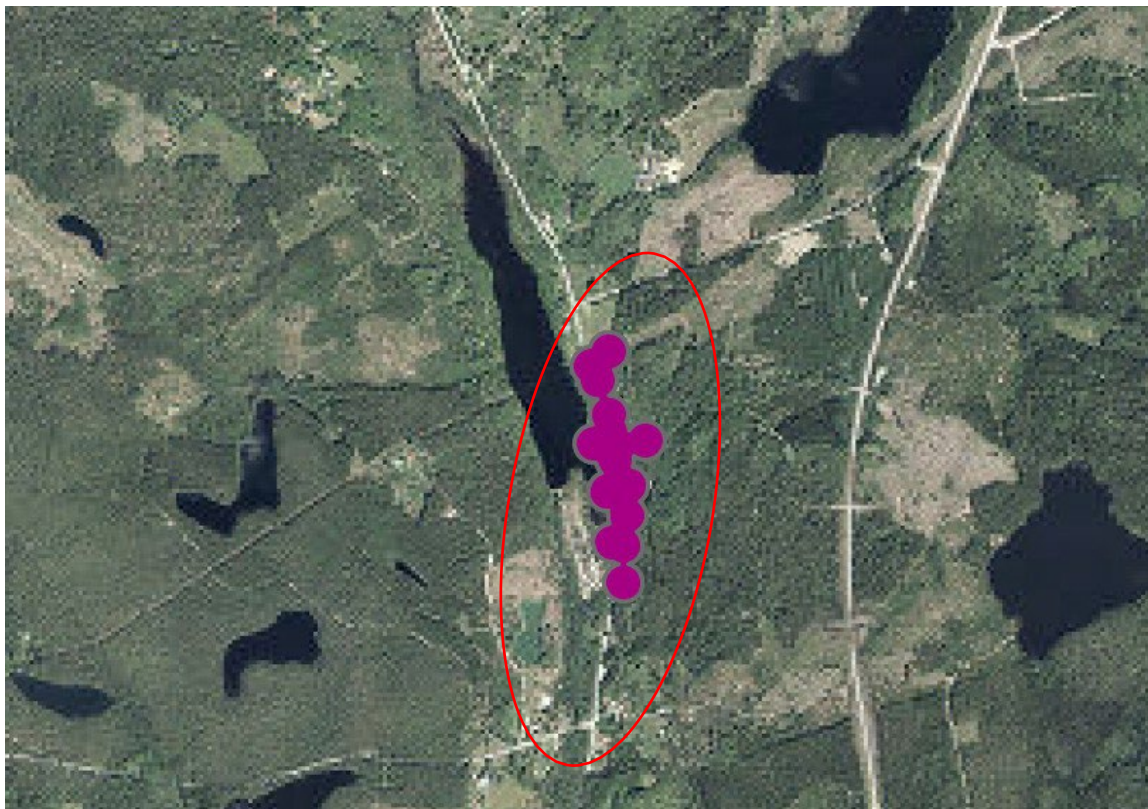
6.1.1 Bebyggelsestruktur

Ire ligger i norra delen av Karlshamns kommun och är beläget intill Mieån. Antalet bebyggda fastigheter i området är 29 och sex av dessa bedöms inte vara, eller i nuläget nyttjas som, bostadsbebyggelse, se Figur 8.

Av de 29 fastigheterna är det endast 15 som är sammanhängande (max 100 m mellan bostadshus), se blå markering i Figur 8 och markering Figur 9.

Figur 8: Översiktskarta över Ire.

Figur 9: Resultat av täthetsanalys, bostadshus, markeringen visar arr det är 15-20 hus med max 100m mellan. KÄLLA: WSP

I Ire finns inga detaljplaner och området finns inte specifikt utpekad i kommunens översiktsplan, men utgör en del av utvecklingsområdet Ringamåla och västra skogsbygden. Enligt projektgruppen finns det inget stort intresse av att utveckla bebyggelsen i området och vid fältbesöket kunde konstateras att det inte finns några nybyggnationer.

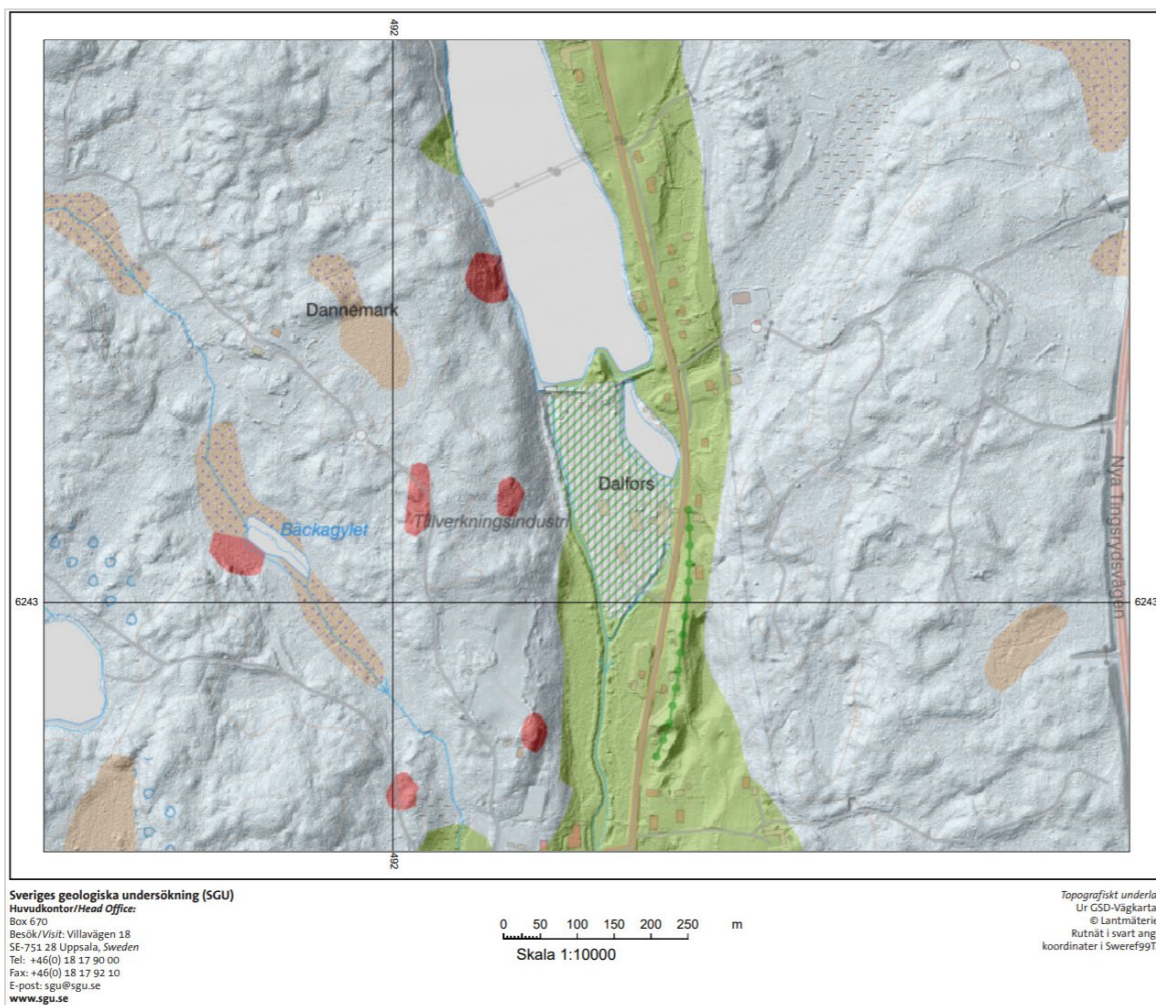
Den befintliga VA-försörjningen i Ire utgörs av enskilda dricksvattenbrunnar och enskilda avloppsanläggningar. Enligt uppgifter från Miljöförbundet uppfyller övervägande del av de enskilda avloppen inte gällande krav på rening.

6.1.2 Förutsättningar för enskild VA-försörjning

De aktuella bostäderna i Ire ligger i huvudsak längs med Gamla Tingsrydsvägen i en topografi som tydligt sluttar ner mot ån. Området ligger på en isälvsavlagring med genomsläppliga markförhållanden vilket tillsammans med topografin ger relativ snabb avledning mot ån, se Figur 10.

Sammantaget bedöms jordarts- och de hydrogeologiska förutsättningarna för enskilda avloppsanläggningar vara goda på så sätt att det bör vara fullt möjligt att anlägga markbaserade reningsanläggningar i området. Den tydliga avrinningen mot ån och bostädernas placering längs med vägen gör också att avloppen bedöms kunna anläggas utan att riskera kontaminera enskilda dricksvattentäkter.

I Ire bedöms det finnas goda förhållanden för enskild dricksvattenförsörjning. Isälvsavlagringen utgör grundvattenförekomsten *Grimsmålaområdet* (W A66865407) med goda uttagsmöjligheter om 5–251/s.¹² Det finns heller inga uppgifter om kvantitativa eller kvalitativa problem med dricksvatten i området. Det bedöms inte finnas något behov av att ta prover på dricksvattnet för att verifiera dessa bedömningar.

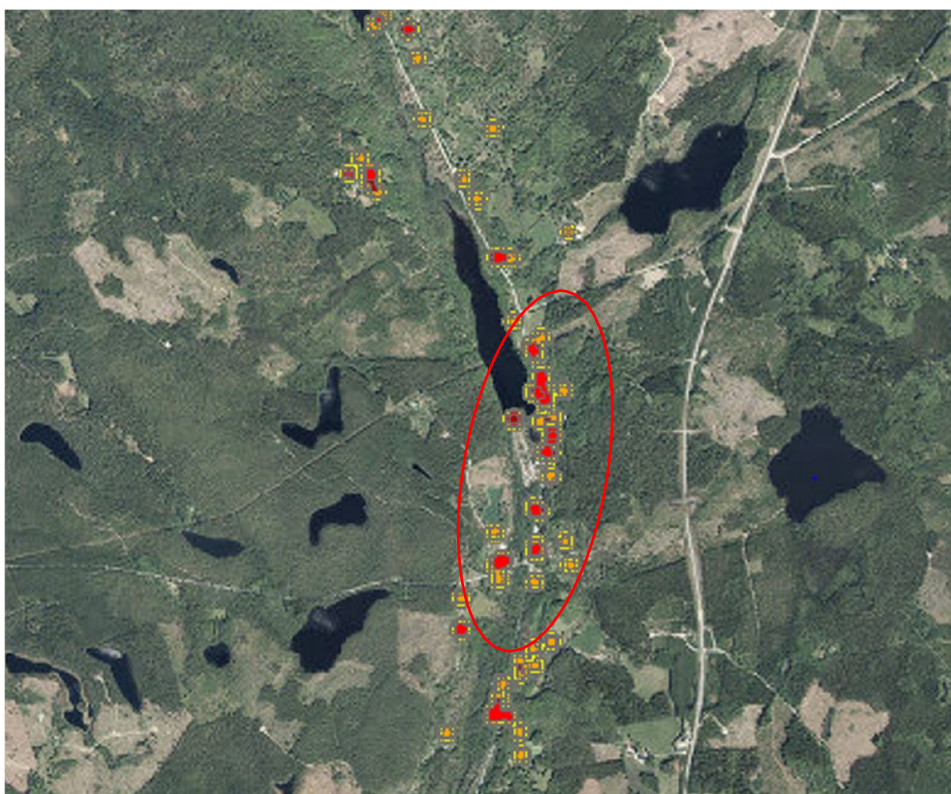
Figur 10: Jordartskarta med skuggad topografi i Ire. KÄLLA: SGU

6.1.3 Risk för påverkan på recipient

Behovsanalysen steg 1 visade att det finns en hög sammanvägd risk för påverkan på människors hälsa och miljö i Ire, se Figur 11 (röda falt= hög risk). Resultatet kan i hög grad härledas till att Ire är beläget inom vattenskyddsområde för kommunens huvudvattentäkt. Gränserna för de olika zonerna av vattenskyddsområdet är i tillgängligt kartunderlag lite otydliga, det kan dock tolkas som att bebyggelsen närmast åfåran är belägen inom primär skyddszon, medan övriga är belägna inom sekundär zon. Bebyggelsen ligger ca 10 km uppströms vattentäkten.

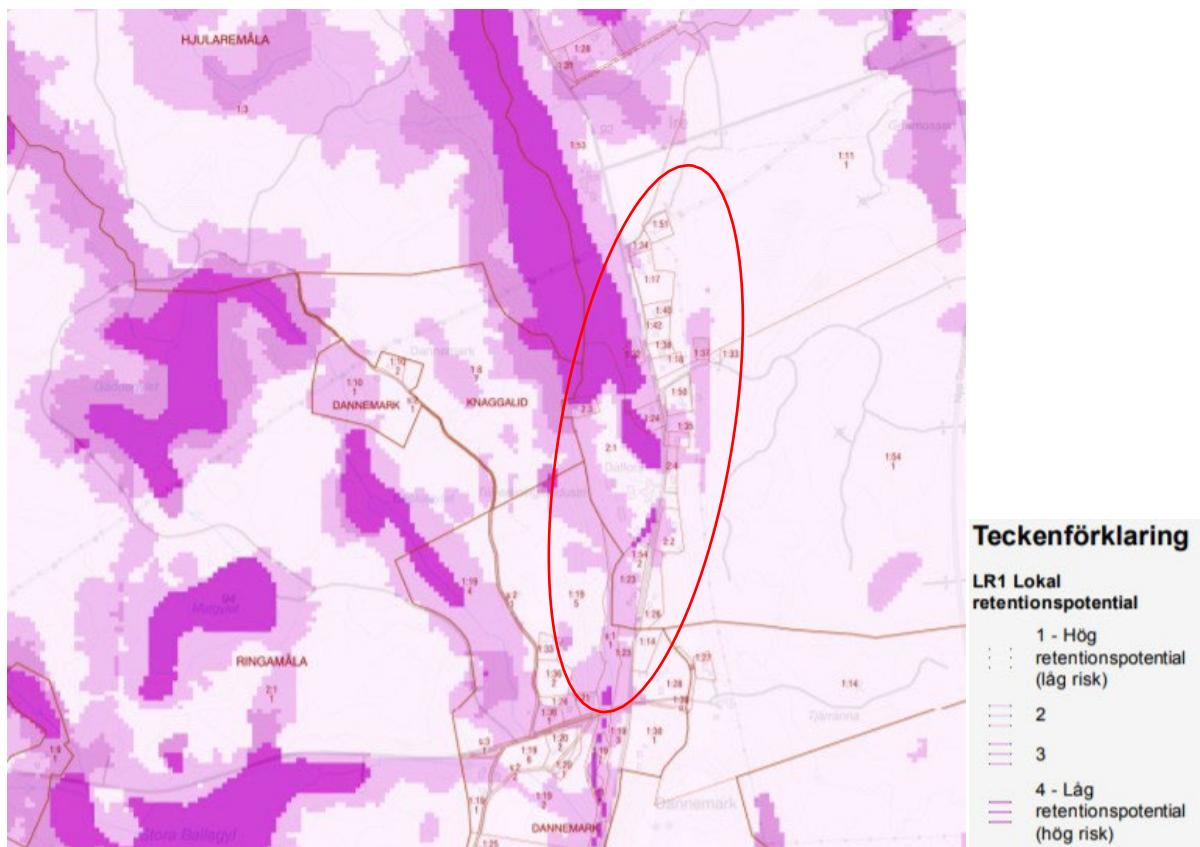
¹² Vatteninformationssystem Sverige, <https://viss.lansstyrelsen.se> 2021-10-11

Genomsläppliga markförhållanden medför generellt snabb avrinning genom marklagren vilket innebär en risk för påverkan på recipienten. I länsstyrelsens GIS-stöd för prövning av små avlopp¹³ finns uppgifter om lokal retentionspotential, det vill säga en beräknad retention baserad på specifika topografiska och geohydrologiska förhållanden. I Figur 12 visas den lokala retentionspotentialen i Ire. Hög retentionspotential (ljus lila/vita fält) innebär att vid markbaserade reningsanläggningar sker ytterligare rening när det renade avloppsvattnet transporteras mot recipienten, vilket innebär en mindre risk för påverkan på ytvattenrecipienter. Mörkt lila fält innebär att retentionen är noll, så som till exempel ytvattenområden. I Ire ligger fastigheterna längs med Gamla Tingsrydsvägen i ett område med hög retentionspotential, medan fastigheterna kring bron över Mieån ligger i ett område med lägre retention och således med högre risk för påverkan på recipienten.

Figur 11: Sammanvägd risk för påverkan människors hälsa och miljö. KÄLLA: WSP

¹³ <https://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/miljo-och-vatten/vatten--och-avloppsforsoerjning/gis-stod-for-provning-och-tillsyn-av-sma-avlopp.html>

Figur 12: Lokal retentionspotential i Ire. Kart- och analyskällor: Länsstyrelserna, HaV, SGU, FHI, SCB, Lantmäteriet

Den aktuella sträckan av Mieån utgörs av vattenförekomsten Mieån: Långasjön-Mien (SE624418-144225). Den ekologiska statusen är måttlig, vilket baseras på flödesregleringar och konnektivitet. Avseende små avlopp är det kvalitetsfaktorn näringsämnen som är relevant att bedöma. Mieån har god status avseende näringsämnen med modellerade och uppmätta halter som ger god marginal till gränsen för måttlig status¹⁴. Utöver bakgrundsbelastningen från skog och hygge kommer fosforbelastningen framförallt från enskilda avlopp¹⁵, det finns därför skäl att ställa funktionskrav enligt hög skyddsnivå avseende miljöskydd vid fortsatt enskild avloppsförsörjning. Detta gäller utmed hela vattenförekomsten.

6.1.4 VA-utredning för allmän VA-försörjning i Ire

Ire är ett av områdena i kommunens befintliga VA-utbyggnadsplan. Kommunen har därför i omgångar utrett på vilket sätt Ire kan förses med allmän spillvattenförsörjning. Behovet har inte bedömts omfatta dricksvattenförsörjningen. Med hänsyn till den långa sträckan till befintligt allmänt spillvattennät har i båda fallen ett lokalt avloppsreningsverk för ca 40 fastigheter utretts. I båda utredningarna påpekas komplexiteten med anläggningsarbete som innebär ett intrång i Trafikverkets väg.

¹⁴ Vatteninformationssystem Sverige, <https://viss.lansstyrelsen.se> 2021-10-11

¹⁵ SMHI. Vattenwebb. <https://www.smhi.se/data/hydrologi/vattenwebb> 2021-10-11

År 2017 gjorde WSP en lokaliseringsstudie¹⁶ för ett lokalt avloppsreningsverk. Av sex utredda alternativ rekommenderades en placering av ett lokalt avloppsreningsverk på Askaremålavägen mellan gamla Tingsrydsvägen och väg 29. Kostnaden beräknades till 6–10 miljoner kronor beroende på om det läggs med tryckspill eller självfall.

År 2021 har KEV AB gjort en förprojektering med en placering av ett lokalt avloppsreningsverk på västra sidan om Mieån. Detta alternativ har kostnads beräknats till 32 miljoner kronor.

6.1.5 Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning

WSP gör utifrån ovan beskrivningar bedömningen att det inte föreligger något behov av allmän VA-försörjning i Ire enligt 6 § vattentjänstlagen. Bedömningen baseras på följande:

- Bebyggelsen bedöms i dag och i en framtid inte utgöra ett större sammanhang.
- Det bedöms finnas förutsättningarna för enskild dricksvattenförsörjning av god kvalitet. Det finns inte kännedom om kvantitativa eller kvalitativa problem med den befintliga dricksvattenförsörjningen.
- Under förutsättning att alla små avlopp uppfyller funktionskraven för hög skyddsnivå avseende miljöskydd¹⁷, bedöms risken för påverkan på miljön till mycket liten och näringsämnesbelastningen bedöms inte försämma eller påverka möjligheterna att bibehålla god status avseende näringsämnena i Mieån.
- Under förutsättning att alla små avlopp uppfyller funktionskraven för hög skyddsnivå avseende hälsoskydd¹⁸, bedöms risken för påverkan på den allmänna vattentäkten som mycket liten.
- Ett lokalt allmänt avloppsreningsverk innebär att recipienten är den samma som vid enskild spillvattenförsörjning, med skillnaden att utsläpp av renat avloppsvatten sker vid en punkt.
- Baserat på de utredningar som gjorts om hur Ire skulle kunna förses med en allmän VA-anläggning för spillvatten¹⁹ bedöms det samhällsekonomiskt mer rimligt med fortsatt enskild VA-försörjning i området.

Resultatet av den fördjupade utredningen visar att det är viktigt med hög reningsgrad av avloppsvattnet från bebyggelsen i Ire, framförallt med hänsyn till att området ligger inom vattenskyddsområde. Höga krav på rening innebär dock inte att det per automatik är ett kommunalt ansvar. Förutsättningarna för en långsiktigt hållbar enskild VA-försörjning bedöms vara goda och en allmän anläggning bedöms inte innebära någon riskeliminering i högre utsträckning eller några mervärden som motiverar en extra stor kostnad. Tillsyn på små avloppsanläggningar i området bör prioriteras. Med anledning av att området är med i den

¹⁶ WSP Sverige AB. Lokaliseringsstudie Ire avloppsreningsverk. 2017.

¹⁷ Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten

¹⁸ Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten

¹⁹ KEVAB, intern utredning, ej publicerad

befintlig VA-planen rekommenderas att kommunen erbjuder VA-rådgivning till de boende inför det att tillsynen genomförs. VA-rådgivning bör utföras av annan part än tillsynsmyndigheten.

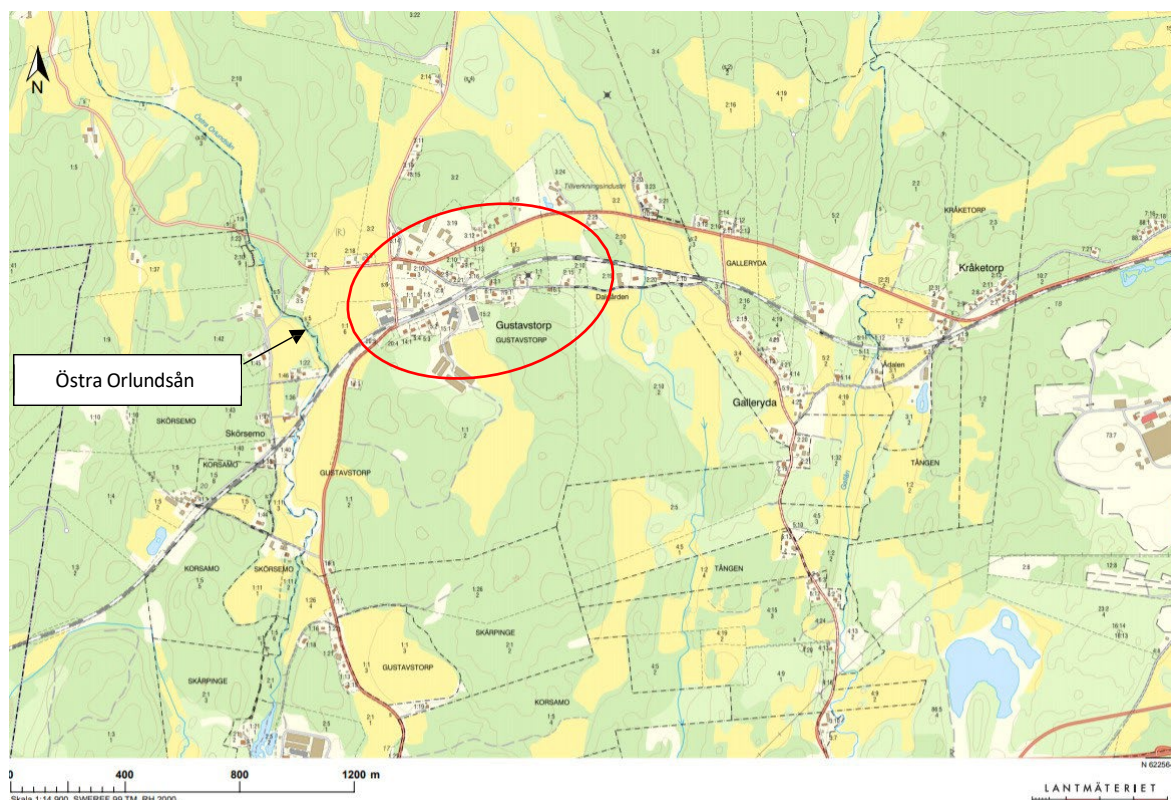
6.2 GUSTAVSTORP

6.2.1 Bebyggelsestruktur

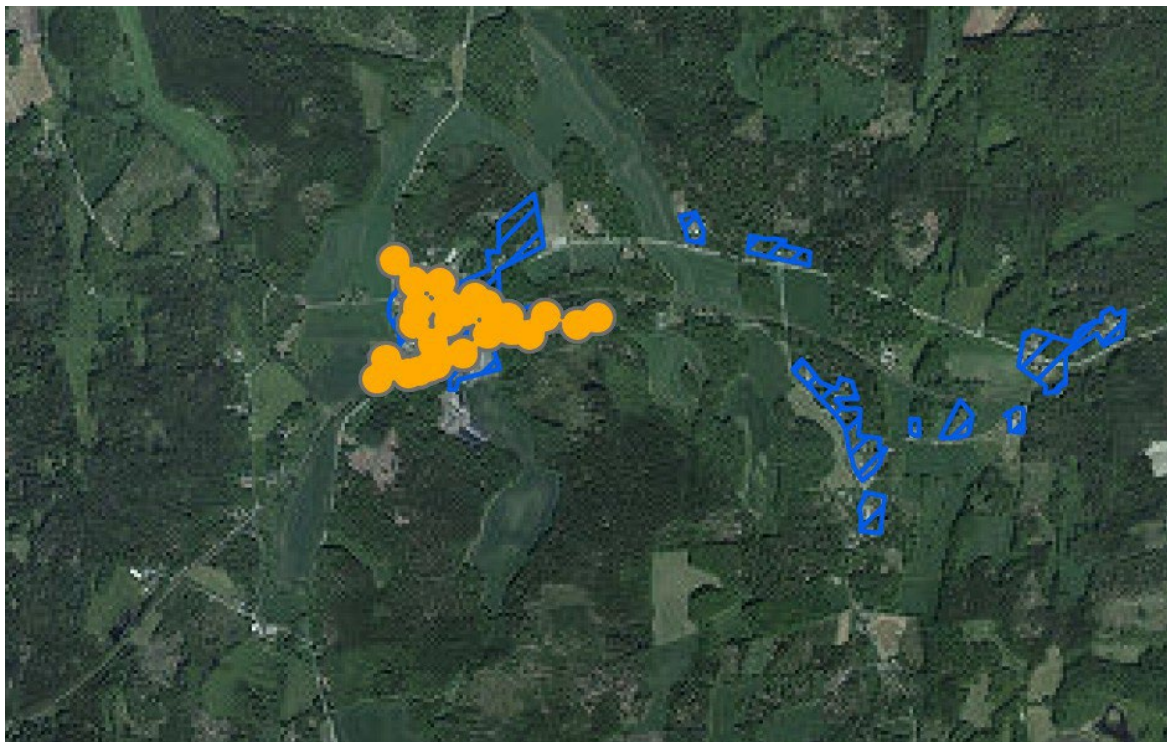
Gustavstorp är beläget strax väster om Mörrum och tillhör det som i kommunens översiktsplan kallas för *Västra mellan- och kustbygden*, se Figur 13. Det finns inga detaljplaner i området. Bebyggelsetrycket bedöms vara måttligt, även om viss utveckling sker österut längs med vägen in till Mörrum.

Gustavstorp är en typisk landsbygdsort där bebyggelsen utgörs av såväl enskilda bostadshus som gårdar och där det finns verksamheter av olika slag. I området finns det 26 bostadshus som utgör en sammanhängande bebyggelse med max 100 m mellan, se Figur 14. Verksamheterna bedöms inte ha betydelse ur VA-försörjningssynpunkt.

Gustavstorp omfattas av verksamhetsområde för dricksvatten. Spillvattenhanteringen är enskild. Enligt uppgifter från tillsynsmyndigheten är avloppsanläggningarna olika gamla och av varierad status.

Figur 13: Översiktskarta Gustavstorp.

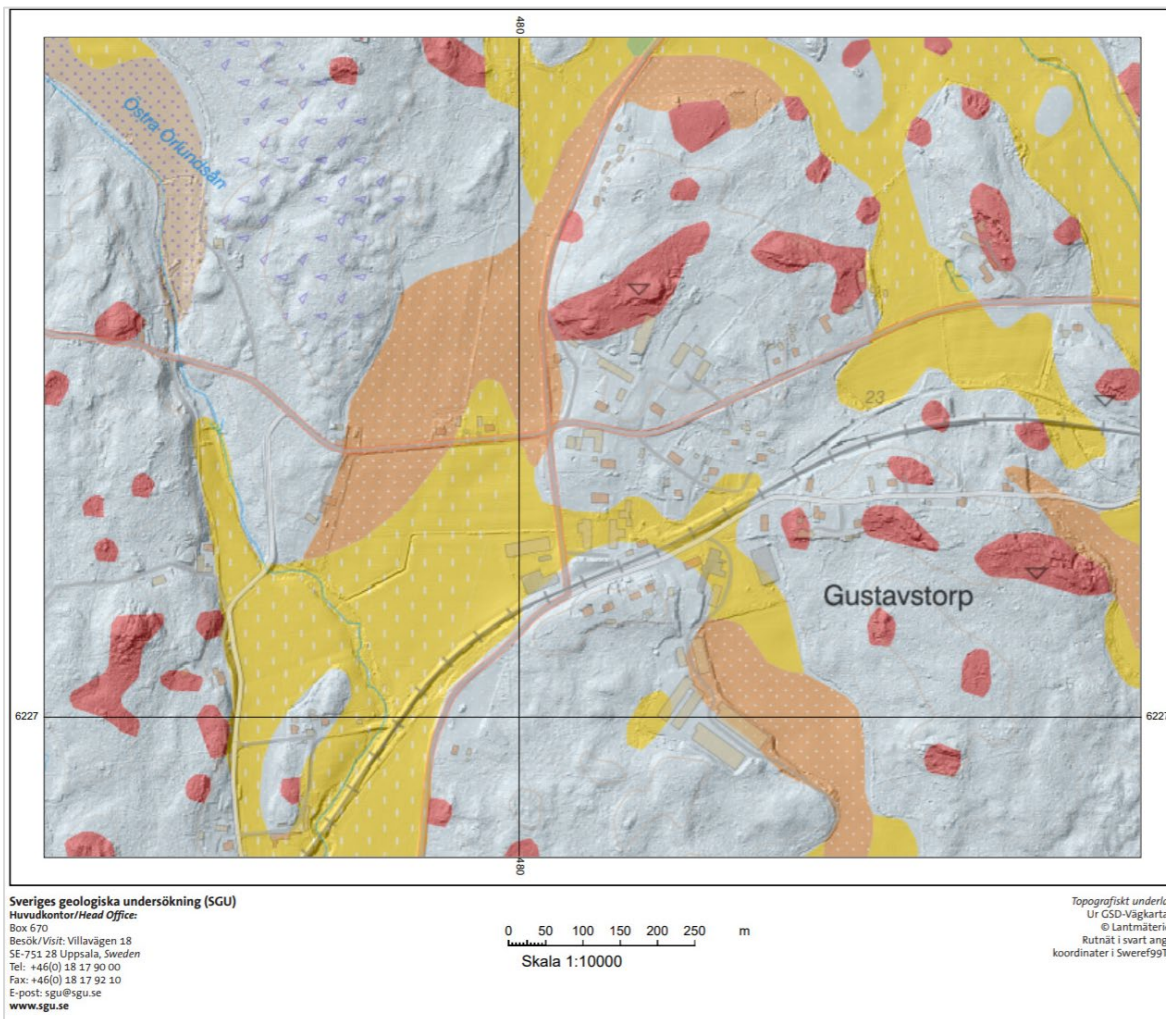
Figur 14: Resultat av täthetsanalys bostadshus, markeringen visar att det är minst 20 hus med max 100 m mellan. Blått raster visar befintligt verksamhetsområde för dricksvatten. KÄLLA: WSP

6.2.2 Förutsättningar för enskild VA-försörjning

Markerna i Gustavstorp utgörs av morän och lera, se Figur 15. Enligt uppgifter från de provgrovar som gjorts vid prövning av små avlopp är moränen packad och grundvattennivån ligger generellt högt i området.

De hydrogeologiska förhållandena innebär att enskilda avloppsanläggningar måste utformas så att hydraulisk avledning säkerställs. Detta kan göras genom att anlägga förhöjda anläggningar eller genom markbäddar där det reade avloppsvattnet efter avloppsanläggningen avleds till ett ytvatten.

Eftersom det finns allmän dricksvattenförsörjning i området finns det inga begränsningar i avloppsanläggningarnas placering avseende hälsoskydd och dricksvatten. Storleken på fastigheterna är mycket varierade, men kring de små fastigheterna bedöms det finnas möjligheter att anlägga avloppen utanför den egna fastigheten om någon annan begränsande faktor skulle medföra det behovet.

Figur 15: Jordartskarta, där ljusblå färg betyder morän och gul lera eller silt. Röd färg betyder berg.

6.2.3 Risk för påverkan på recipient

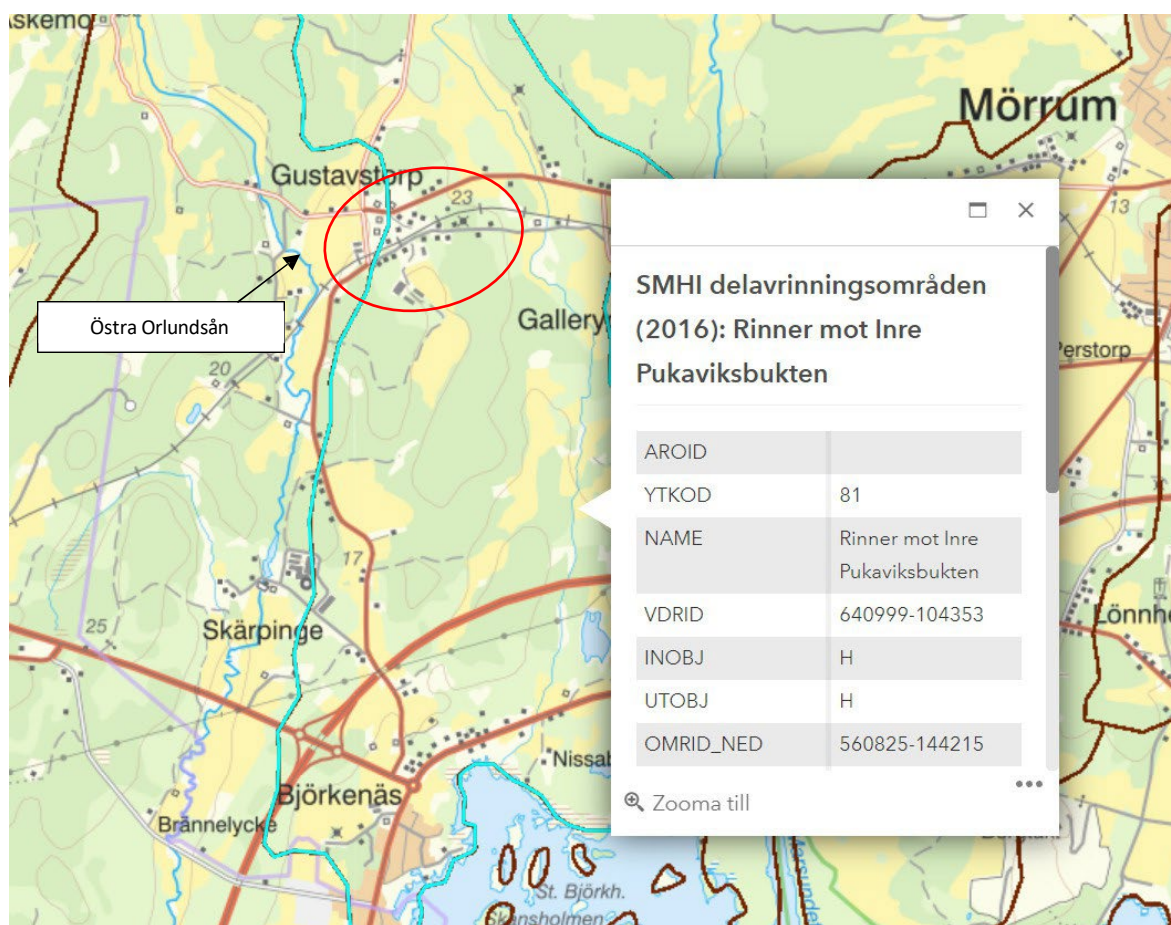
Behovsanalysen i steg 1 visar att risken för påverkan på människors hälsa och miljön är väldigt liten i Gustavstorp, trots att bebyggelsen kan antas utgöra ett större sammanhang. Resultatet baseras framförallt på att området är försett med allmänt dricksvatten och det därför inte finns någon risk för påverkan på enskilda dricksvattenbrunnar.

Östra Orulundsån har måttlig ekologisk status, vilket bedöms utifrån kvalitetsfaktorerna försurning och fisk. Men även kvalitetsfaktorn näringsämnen har måttlig status och enskilda avlopp har bedömts medföra en betydande påverkan²⁰. I Gustavstorp är det dock endast fastigheterna längst västerut som har avrinning mot ån, övervägande del av bebyggelsen har avledning mot Inre Pukaviksbukten, se Figur 16.

²⁰ Vatteninformationssystem Sverige, <https://viss.lansstyrelsen.se> 2021-10-11

Vattenförekomsten Inre Pukaviksbukten har måttlig ekologisk status vilket styrs av kvalitetsfaktorn näringsämnen. Enligt källfördelningen i SMHI:s Vattenwebb utgörs fosforbelastningen från små avlopp dock endast av 7 % av den totala fosforbelastningen. Detta samt att det är drygt 2 km till kusten gör att den samlade bedömningen av risken för påverkan på Inre Pukaviksbukten bedöms vara liten.

Eftersom markförhållandena i Gustavstorp kan medföra att hydraulisk avledning behöver ske direkt eller indirekt till Östra Orulundsån, bedöms det med hänsyn till åns näringsämnesstatus vara skäligt att ställa krav på hög skyddsnivå avseende miljö på sådana anläggningar.

Figur 16: SMHI:s delavrinningsområde markerat med turkos respektive brun linje. KÄLLA: VISS

6.2.4 Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning

WSP gör utifrån ovan beskrivningar bedömningen att det inte föreligger något kommunalt ansvar för VA-försörjning enligt 6 § vattentjänstlagen i Gustavstorp. Bedömningen baseras på följande:

- Eftersom området har allmän dricksvattenförsörjning finns det ingen risk för människors hälsa.

- Under förutsättning att alla små avlopp uppfyller funktionskraven för normal (om grundvattenrecipient) eller hög skyddsnivå (om ytvattenrecipient) avseende miljöskydd²¹, bedöms risken för påverkan på miljön till mycket liten och näringsämnesbelastningen bedöms inte försämra möjligheterna att uppnå god status avseende näringsämnen i recipienterna.

Med anledning av att området är med i den befintlig VA-planen rekommenderas att kommunen erbjuder VA-rådgivning till de boende inför det att tillsynen genomförs. VA-rådgivning bör utföras av annan part än tillsynsmyndigheten.

6.3 VEKERUM

6.3.1 Bebyggelsestruktur

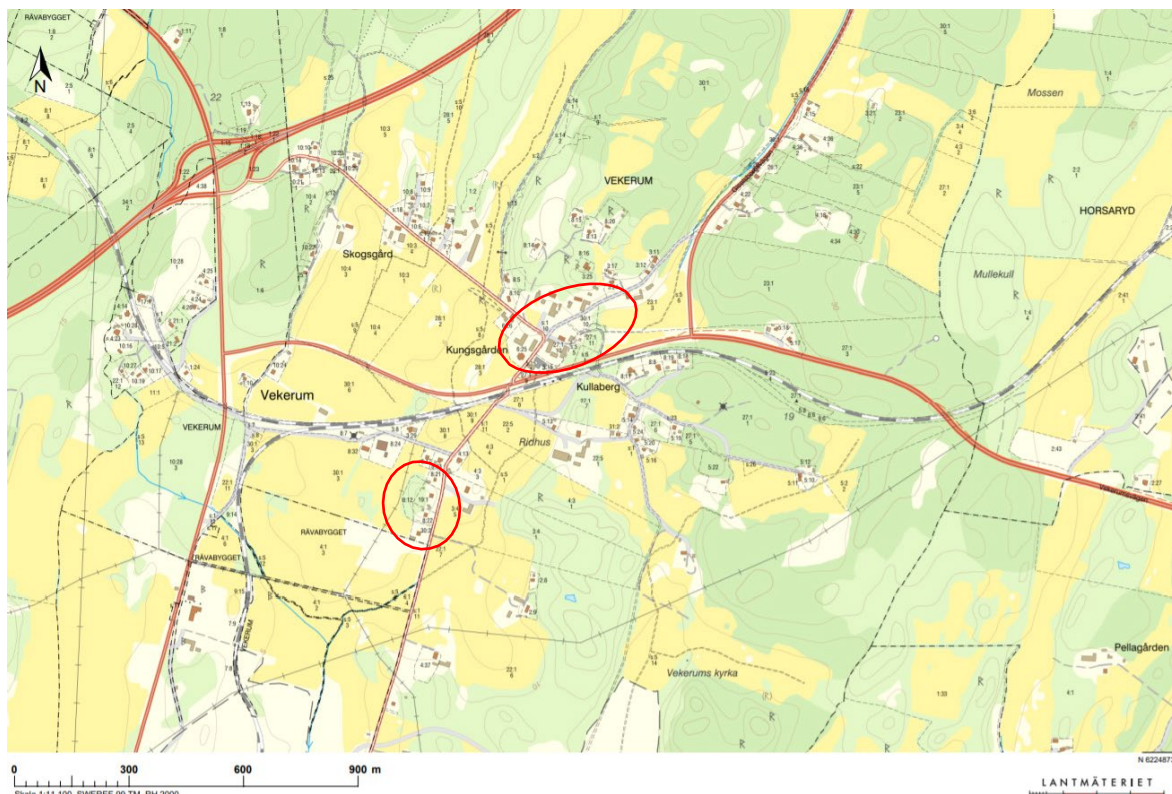
Vekerum ligger väster om Karlshamn och sydost om Mörrum. Området utgörs i huvudsak av utspridd och varierad bebyggelse av landsbygdskaraktär, se Figur 17. Vekerum tillhör det som i kommunens översiktsplan kallas för *Västra mellan- och kustbygden*. Utöver en gång- och cykelväg utmed Vekerumsvägen - Byggesvägen, nämns inga specifika utvecklingsstrategier för Vekerum i översiktsplanen och i området finns inga detaljplaner. Kommunens erfarenheter är att intresset för nybyggnation i området är lågt.

I Vekerum finns två kluster av bostäder, ett norr och ett söder om järnvägen. Vartdera klustret omfattar 10-15 bostäder med max 100 meter mellan, se Figur 18. I det norra området finns flera gårdar. Det saknas planmässigt samband med bebyggelsen i befintliga verksamhetsområdet, framförallt med hänsyn till det långa avståndet.

Bebyggelsen bedöms inte utgöra ett större sammanhang, men med hänsyn till att området är med i befintlig VA-plan behövdes en fördjupad analys för att slutligt kunna bedöma om ett kommunalt ansvar enligt vattentjänstlagen föreligger.

Såväl dricks- som spillvattenförsörjningen i Vekerum är i nuläget enskild.

²¹ Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar för hushålls- och vatten

Figur 17: Översiktskarta Vekerum.

Figur 18: Resultat av täthetsanalys bostadshus, markeringen visar att det är 10–15 hus med max 100 m mellan. Blått/rött raster visar befintligt verksamhetsområde VA. KÄLLA: WSP

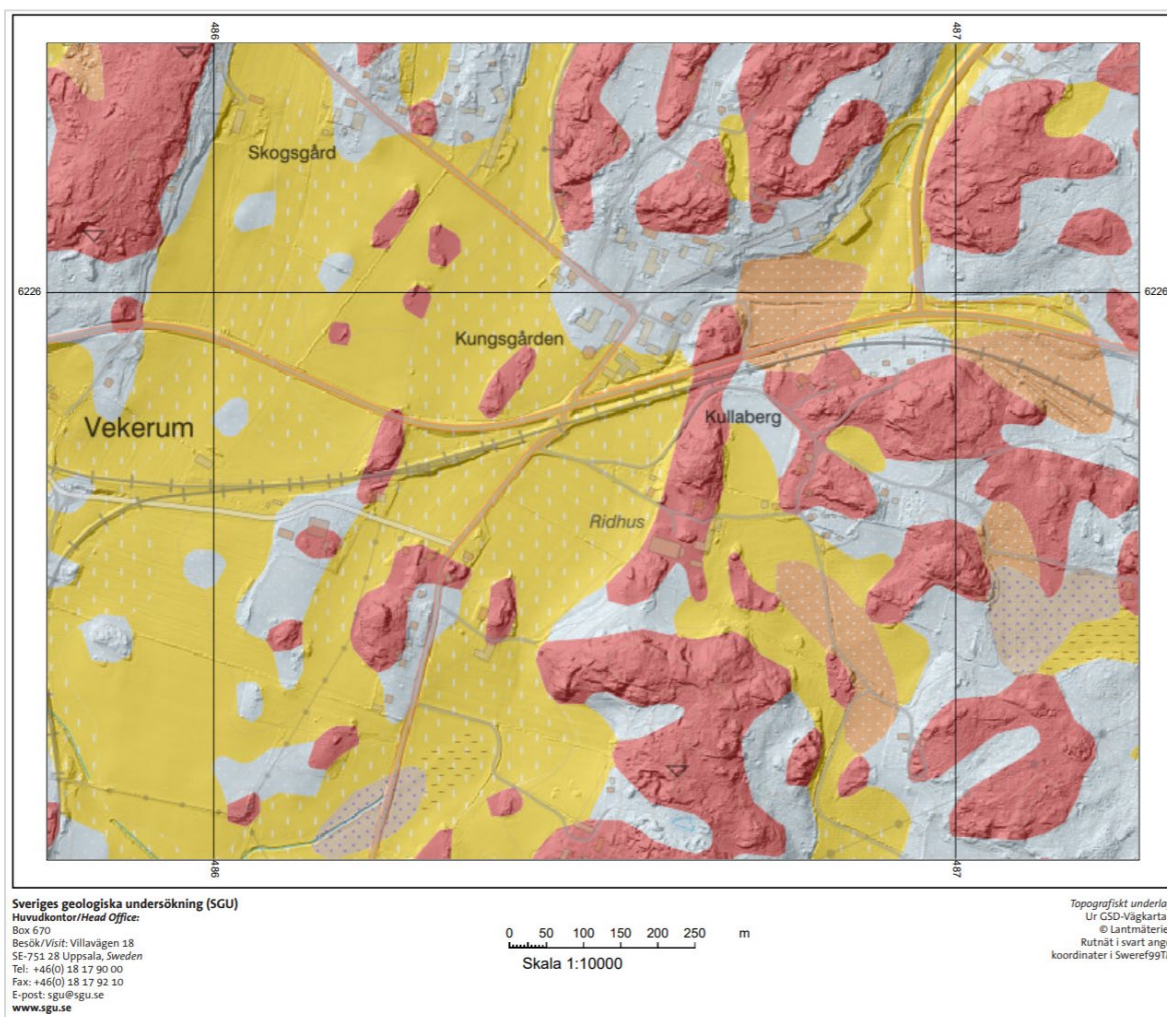

6.3.2 Förutsättningar för enskild VA-försörjning

Den aktuella bebyggelsen i Vekerum är belägen på morän eller bergig mark, vilket kan medföra begränsningar för enskilda avloppsanläggningar, se Figur 19.

I det södra området är fastigheterna också relativt små, vilket gör att det kan bli svårt att uppnå erforderligt avstånd mellan avloppsanläggningar och dricksvattenbrunnar. Dock bedöms det finnas goda förutsättningar på omgivande marker, under förutsättning att markägarens godkännande kan erhållas.

Det finns inga uppgifter om kvalitativa eller kvantitativa problem med dricksvattenförsörjningen. Det skulle dock kunna finnas en risk för höga nitrathalter till följd av att bebyggelsen är omgiven av jordbruksmark. Höga nitrathalter kan innebära en risk för människors hälsa på så sätt att det kan bli ett kommunalt ansvar. Med anledning av att bebyggelsen inte bedöms utgöra ett större sammanhang har provtagning av dricksvattnet inte varit motiverat.

Figur 19: Jordartskarta med skuggad topografi, Vekerum. KÄLLA SGU

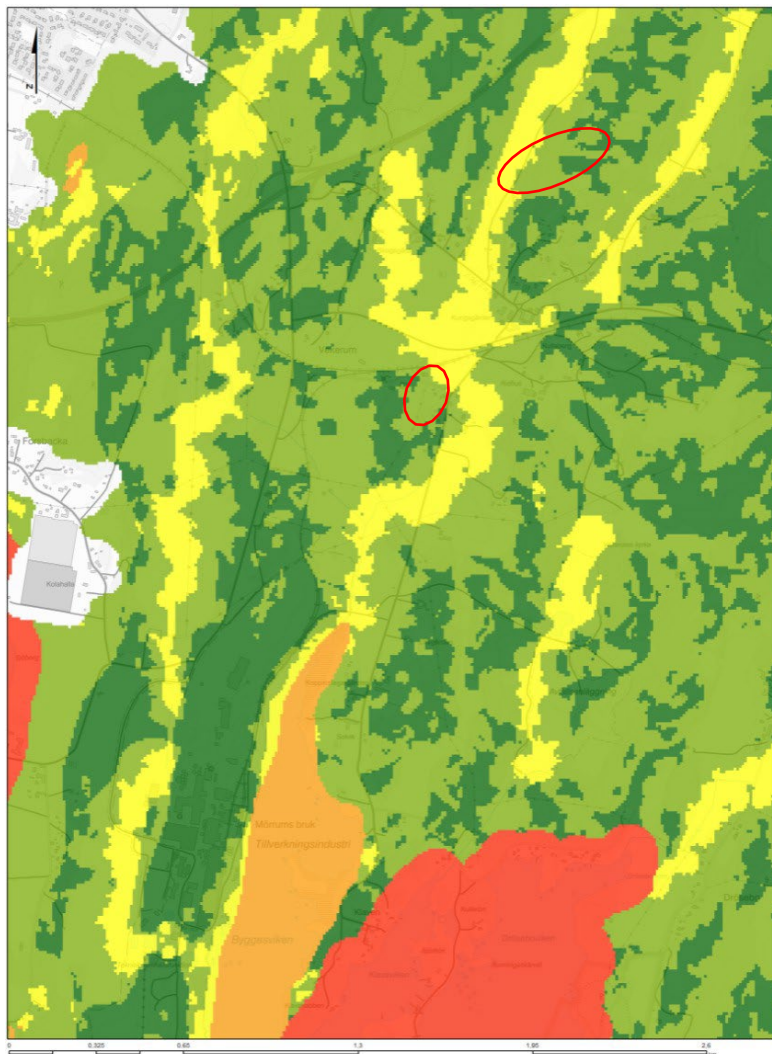

6.3.3 Risk för påverkan på recipient

Resultaten från steg 1 i behovsanalysen visar ingen risk för påverkan på människors hälsa eller miljön, vilket beror på bebyggelsens struktur och på begränsad näringsämnes belastning till en recipient utan särskilda skyddsvärden. Bedömningen baseras dels på det antal personer som är skrivna på fastigheten, dels på ett antagande om att det bor minst tre personer på varje bostadsadress.

Området avvattnar mot vattenförekomsten Yttre Pukaviksbukten (SE561150-147620) som har måttlig ekologisk status. Även kvalitetsfaktorn näringsämnen har statusen måttlig. I länsstyrelsernas stöd för prövning av små avlopp syns det också att recipienten är känslig för ökad näringsämnesbelastning, se Figur 20. Bebyggelsen i Vekerum ligger inom områden utan risk (grönt falt), men om avledning av avloppsvatten sker till ytvatten är risken för att påverka recipienten större. De gula och orange stråken i Figur 20 är rinnsträckor som troligtvis är diken.

Den sammanlagda belastningen av fosfor från de två bebyggelseområdena i Vekerum utgör dock en försvinnande liten andel av den totala fosforbelastningen på recipienten, inte ens 1 % med funktionskrav motsvarande normal skyddsnivå för miljöskydd. Om de enskilda avloppen inte anläggs som markbäddar med avledning till bäck eller dike, kommer retentionen ytterligare minska belastningen på recipienten.

Figur 20: Risk för påverkan på recipient avseende ökad fosforbelastning. Grönt markerar ingen risk, gul liten risk, orange risk och röd stor risk.

6.3.4 Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning

WSP gör utifrån ovan beskrivningar bedömningen att det inte föreligger något ansvar för kommunen enligt 6 § vattentjänstlagen att förse Vekerum med allmän VA-försörjning. Bedömningen baseras på följande:

- Bebyggelsen kan inte antas utgöra ett större sammanhang och planmässigt samband med bebyggelse inom befintligt verksamhetsområde saknas.
- Det bedöms finnas förutsättningar för att anlägga enskilda avlopp i områdena.

- Under förutsättning att alla små avlopp uppfyller funktionskraven för normal skyddsnivå avseende miljöskydd²² bedöms risken för påverkan på miljön till mycket liten och näringsämnesbelastningen bedöms inte försämrade eller påverka möjligheterna att uppnå god status avseende näringsämnena i Yttre Pukaviksbukten.
- Det bedöms finnas förutsättningarna för enskild dricksvattenförsörjning av god kvalitet.

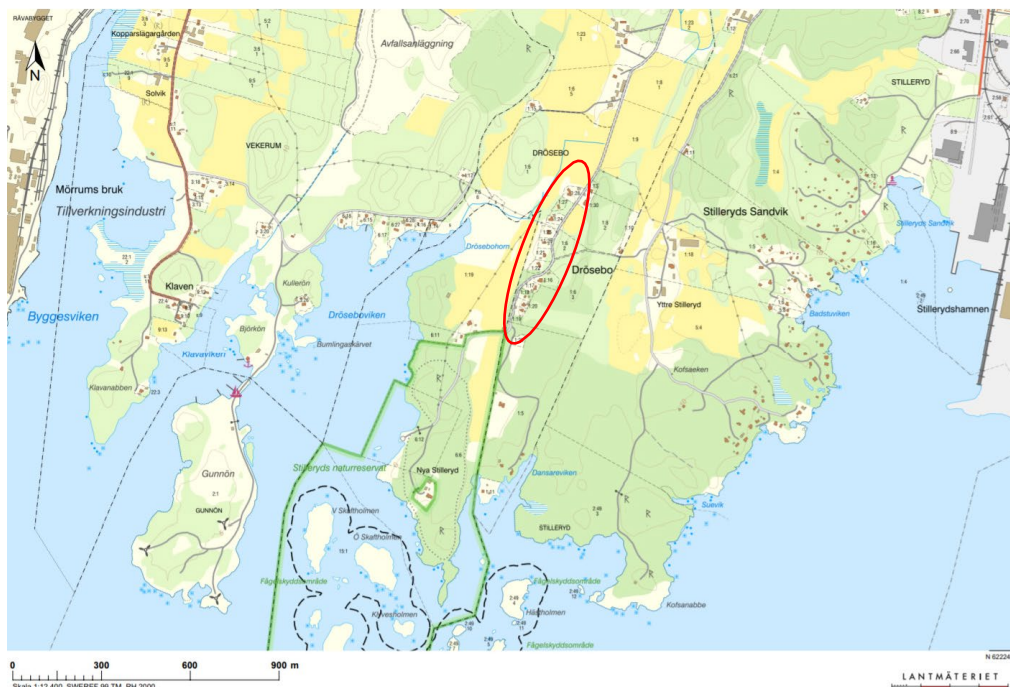
Med anledning av att området är med i den befintliga VA-planen rekommenderas att kommunen erbjuder VA-rådgivning till de boende inför det att tillsynen genomförs. VA-rådgivning bör utföras av annan part än tillsynsmyndigheten.

6.4 DRÖSEBO

6.4.1 Bebyggelsestruktur

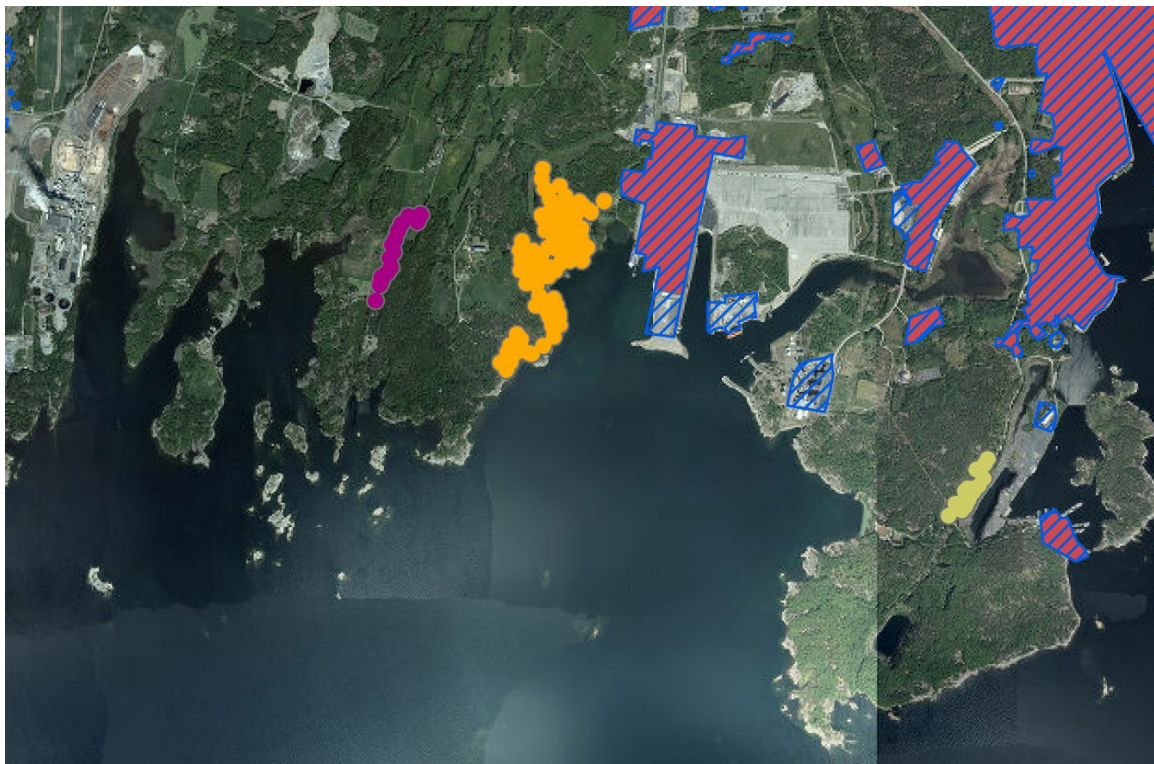
Drösebo är beläget vid kusten mellan Karlshamn och Mörrum, se Figur 21. I området finns det 15 bostadsfastigheter som ligger längs med Drösebovägen, de används som både permanent- och fritidsboende. Viss omvandling sker avseende nyttjandegrad. Bostäderna är sammanhängande med ett avstånd på max 100 m mellan husen, se Figur 22.

I kommunens översiktsplan tillhör Drösebo *Västra mellan- och kustbygden*. Inga specifika utvecklingsstrategier finns för området. Det finns inte heller någon detaljplan. I området är VA-försörjningen enskild.

Figur 21: Översiktskarta Drösebo.

²² Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar för hushållspvatten

Figur 22: Resultat av täthetsanalys bostadshus, markeringen visar att det är 15–20 hus med max 100 m mellan. Blått/rött raster visar befintligt verksamhetsområde VA. KÄLLA: WSP

6.4.2 Förutsättningar för enskild VA-försörjning

Bebyggelsen i Drösebo ligger på urberget som är omgivet av lera och gyttjelera, se Figur 23. Detta i kombination med relativt små fastigheter gör att förutsättningarna för enskilda avlopp är begränsade. Möjligen underlättar det något att fastigheter ligger längs med vägen. Eftersom fastigheterna i princip helt ligger på berg gör WSP bedömningen att enskilda avlopp måste placeras utanför de egna fastigheterna och att det även där är svårt att hitta lämpliga lokaliseringar för markbaserad rening.

Det finns inga uppgifter om kvantitativa problem med dricksvattenförsörjningen. Däremot har tillsynsmyndigheten uppgifter om saltvatteninträngning från någon fastighet i området. Även om inga prover tagits inom ramen för denna utredning bedöms risken för saltvatteninträngning sannolik med hänsyn till det kustnära läget.

6.4.3 Risk för påverkan på recipient

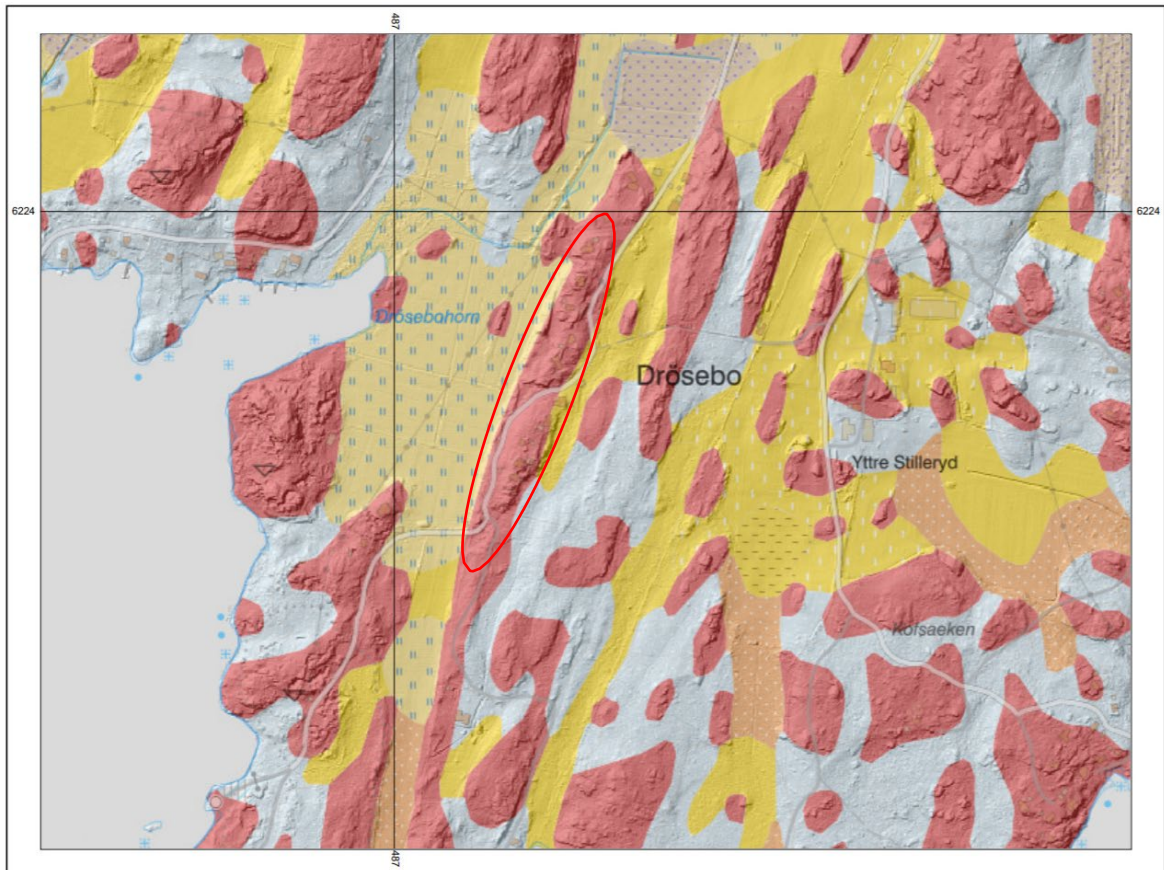
Resultaten från steg 1 i behovsanalysen visar att det finns en viss risk för påverkan på människors hälsa och miljön, se Figur 24. Bedömningen baseras framförallt på det kustnära läget och de geohydrologiska förhållandena som ger en snabb avrinning mot Dröseboviken, utan nämnvärd retention.

Dröseboviken ligger inom vattenförekomsten Yttre Pukaviks bukten (SE561150-147620) som har måttlig ekologisk status. Även kvalitetsfaktorn näringsämnen har statusen måttlig, vilket innebär att näringsämnesbelastningen på det stora hela behöver minska.

Bebyggelsen i Drösebo utgör dock en försvinnande liten andel av den totala fosforbelastningen på recipienten, inte ens 1 % med funktionskrav motsvarande normal skyddsnivå för miljöskydd och med hög skyddsnivå ännu mindre.

Under förutsättning att samtliga enskilda avlopp uppfyller gällande krav på rening bedöms enskild avloppsförsörjning i Drösebo inte ha betydelse avseende möjligheterna att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsten.

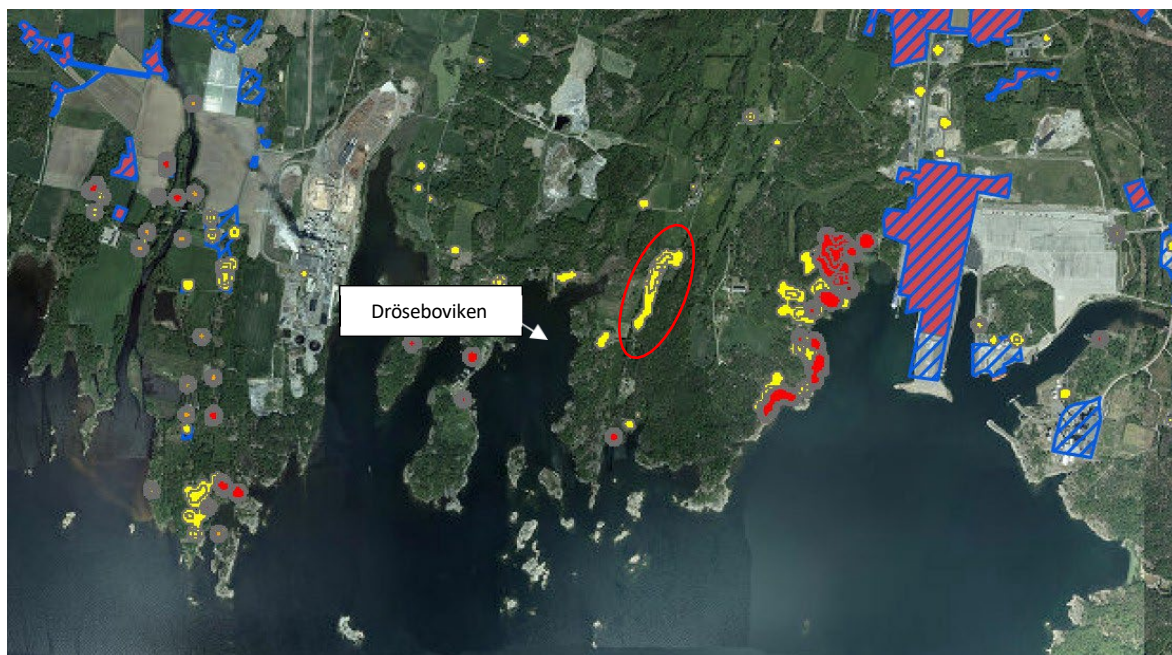

Sveriges geologiska undersökning (SGU)
Huvudkontor/Head Office:
Box 670
Besök/Visit: Villavägen 18
SE-751 28 Uppsala, Sweden
Tel: +46(0) 18 17 90 00
Fax: +46(0) 18 17 92 10
E-post: sgu@sgu.se
www.sgu.se

0 50 100 150 200 250 m
Skala 1:10000

Topografiskt underlag:
Ur GSD-Väggkartan.
© Lantmäteriet.
Rutnäti i svart anger
koordinater i Sweref99TM

Figur 23: Jordartskarta med skuggad topografi, Drösebo. KÄLLA SGU

Figur 24: Sammanvägd risk för påverkan människors hälsa och miljö. KÄLLA: WSP

6.4.4 Samlad bedömning behov av allmän VA-försörjning

WSP gör utifrån ovan beskrivningar bedömningen att Drösebo omfattas av 6 § vattentjänstlagen och bör förses med allmän VA-försörjning.

Bedömningen baseras på följande:

- Förutsättningarna i området är mycket begränsade avseende till en långsiktigt hållbar enskild spillvattenförsörjning.
- Det finns risk för påverkan på människors hälsa till följd av saltvatteninträngning i enskilda dricksvattenbrunnar.

Eftersom bebyggelsen inte är så omfattande i Drösebo kan det anses vara på gränsen till att vara större sammanhang. Men för att kunna ordna en långsiktigt hållbar VA-försörjning i området behöver åtgärder med hänsyn till de geohydrologiska förutsättningarna och kustnära läget vidtas i ett större sammanhang. Därför bör detta ske i form av anslutning till den allmänna VA-försörjningen.

7 Samlat resultat behovsanalys 6 §

I Tabell 10 redovisas det samlade resultatet av föreliggande behovsanalys avseende behov av allmän VA-försörjning enligt 6 § i Karlshamns kommun.

Tabell 10: Samlat resultat behovsanalys avseende behov av allmän VA-försörjning enligt 6 § i Karlshamns kommun.

Område	Ej 6 §-områden	Ej 6§-områden utvecklingen bevakas	6§-område som kräver utbyggnad och beslut om verksamhetsområde	6§-område som saknar beslut om verksamhetsområde
1 Ire	X			
2 Grimsmåla	X			
3 Norrefors	X			
4 Jeppshoka	X			
5 Södra Hoka		X		
6 Åkeholm				X
7 Pustebacken				X
8 Tånga ryd				X
9 Gustavstorp	X			
10 Fruktgården				X
11 Elleholm	X			
12 Nabben			X	
13 Vekerum	X			
14 Drösebo			X	
15 Stilleryd/Sandvik			X	
16 Tostarp		X		
17 Nötabråne			X	

18	Tararp		X		
19	Yttervägga				X
20	Kolleviks camping				X
21	Tegelbruks back				X
22	Vettekulla västra				X
23	Hällaryds skärgård				X
24	Köpegårda			X	
25	Bjärnö				X

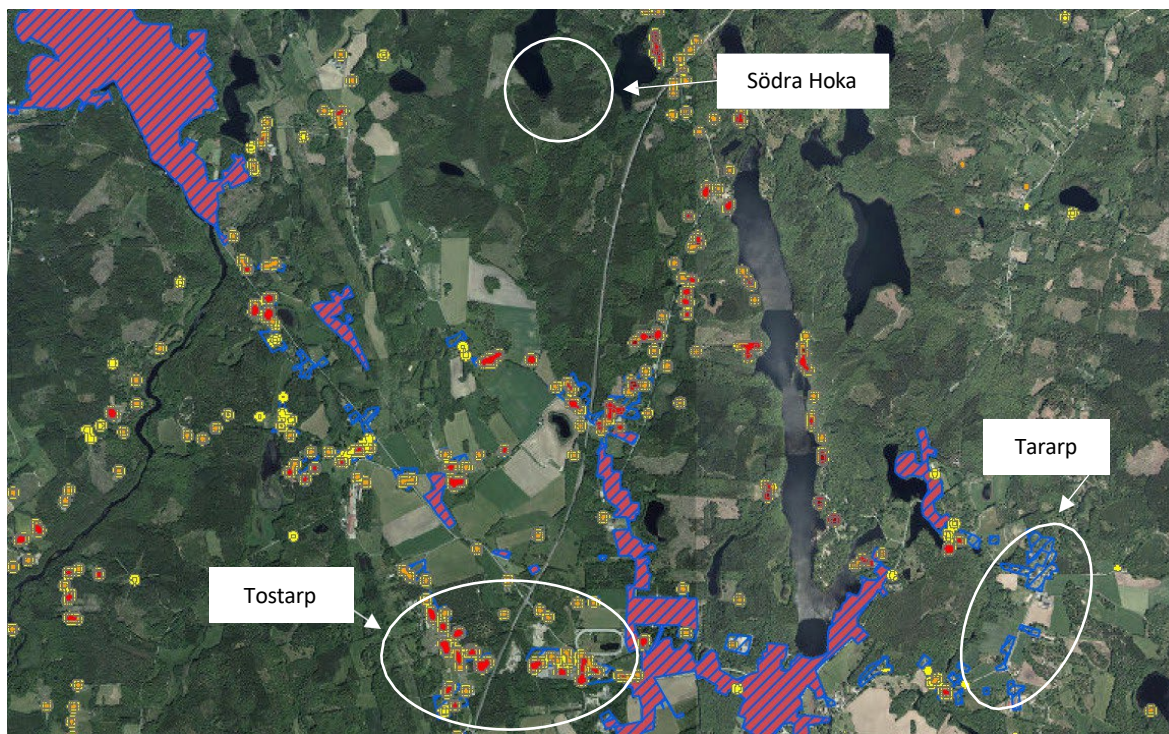
7.1 OMRÅDEN FÖR BEVAKNING

I behovsanalysen enligt 6 § kunde konstateras att tre bebyggelseområden inte i nuläget omfattas av ett kommunalt ansvar för VA-försörjning, men att förutsättningarna är sådana att en utökad bebyggelse kan förändra bedömningen. De tre områdena är Tostarp nordväst om Asarum, Tararp nordost om Asarum samt Södra Hoka belägen vid norra delen av Långasjön, se Figur 25.

I Tostarp och Tararp finns allmän dricksvattenförsörjning vilket minskar risken för påverkan på människors hälsa. Förutsättningarna för enskild spillvattenförsörjning och risk för påverkan på recipienten bedöms inte vara av sådan karaktär att ett kommunalt ansvar för VA-försörjningen föreligger. Men eftersom det finns ett relativt stort intresse av att bygga nya bostadshus och även för att etablera verksamheter på landsbygden norr och väster om Asarum bör förutsättningarna för VA-försörjning bevakas utifrån 6 § vattentjänstlagen.

Södra Hoka är ett mindre bebyggelseområde beläget intill Mieån inom vattenskyddsområde och bedöms inte utgöra ett större sammanhang så att det finns ett kommunalt ansvar för VA-försörjning. I området finns dock en verksamhet som föranleder att förutsättningarna för VA-försörjning bör bevakas.

Bevakning av förutsättningar som kan påverka ansvaret för VA-försörjningen ska ske i samband med ansökan om förhandsbesked och kommuniceras med KEVAB. Bevakningen syftar till att styra kommunens utveckling i enlighet med kommunens översiktsplan och för att skapa en långsiktig hållbar VA-försörjning i hela kommunen.

Figur 25: Områden där ansvarsfrågan enligt 6 § vattentjänstlagen behöver bevakas.

7.2 OMRÅDEN MED FÖRÄNDRAT RESULTAT

Bebyggelseområdena Ire, Gustavstorp, Vekerum och Elleholm var med i kommunens tidigare VA-utbyggnadsplanen. Med den nya behovsutredningen har områdena dock fått en ny bedömning som innebär att VA-försörjningen baserat på nuvarande förutsättningar fortsatt ska vara enskild. Anledningen till de nya bedömningarna är att utredningen och analysen är gjord med ett förnyat och utökat underlag, samt en utvecklad praxis avseende 6 § vattentjänstlagen.

Den förändrade bedömningen innebär att tillsyn på enskilda avloppsanläggningar bör prioriteras i dessa områden eftersom åtgärder på befintliga anläggningar inte prioriterats i väntan på kommunal VA-försörjning. Det är fastighetsägarens ansvar att tillse att avloppsanläggningen uppfyller gällande funktionskrav.

Beroende på fastighetens geografiska placering i dessa områden kommer funktionskraven på de enskilda avloppsanläggningarna troligen öka jämfört med nuvarande teknisk lösning. I vissa fall kan det krävas anläggningar som är dyrare och mer skötselkrävande än normalfallet. Det kan även i vissa fall vara lämpligt att ordna anläggningar som är gemensamma för två eller fler fastigheter.

Den förändrade bedömningen samt att det i vissa fall kommer krävas funktionskrav enligt hög skyddsnivå medför ökade krav på tillsyn på avloppsanläggningarna och behov av kompletterande rådgivning till fastighetsägare.